

รายงานผู้เขียนช่วย

1. นางสาวกันยา ช่วยพันธุ์

อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม
โรงเรียนวัดคงคาสวัสดิ์

2. อาจารย์สุรีธร ดาวรุวงศา

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

3. อาจารย์มนตรี เด่นคง

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา บันทึกวิทยาลัย โทร. 246

ที่ บวล. 0314 / 2556

วันที่ 3 เมษายน 2556

เรื่อง ข้อความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์มนตรี เด่นดวง

ด้วย นายสมยศ ยอดสกุล รหัส 51G1911022 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบันทึกวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิธีกรรมโนราโรงครุ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6”

โดยมีคณะกรรมการคุณวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.ณรงค์ กาญจนะ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

2. ดร.ปรีดา เป็ญカラ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงได้รับความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนต์ ชาตุทอง)

คณบดีบันทึกวิทยาลัย

ที่ ศธ 0560.06 / ว 0036

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสังขละ
อำเภอเมือง จังหวัดสังขละ 90000

3 เมษายน 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวกันหา ช่วยพันธุ์

ด้วย นายสมยศ ยอดสกุล รหัส 51G1911022 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสังขละ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิธีกรรมโนราโรงครู ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.ณรงค์ กาญจนะ อ้างอิงที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

2. ดร.ปรีดา เม็ษุภา อ้างอิงที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสังขละ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงได้รับความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสังขละ หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนต์ ชาตุทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0560.06 / ว 0036

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสังขละ
อำเภอเมือง จังหวัดสังขละ 90000

3 เมษายน 2556

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน อาจารย์ศรีธาร ดาวรงค์

ด้วย นายสมยศ ยอดสกุล รหัส 51G1911022 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสังขละ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิธีกรรมโนราโรงครู ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นปีที่ 6”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ผศ.ดร.ณรงค์ กาญจนะ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ดร.ปรีดา เมืองcar	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสังขละ พิจารณาแล้วเห็นว่าทำเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้ เป็นอย่างดี จึงได้ขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสังขละ หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนต์ ชาดุทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ตาราง 8 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	คะแนน			IOC	ผลการพิจารณา
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)	1	2		
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
1.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัดชั้นปี	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2. เนื้อหา					
2.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.3 สอดคล้องกับสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.4 สอดคล้องกับการวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3. จุดประสงค์การเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.3 สอดคล้องกับสื่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
3.4 สอดคล้องกับการวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนน			IOC	ผลการพิจารณา
	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)	1	2		
	3				
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4.3 สอดคล้องกับสื่อการเรียน การสอน	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
4.4 สอดคล้องกับการวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5. สื่อการเรียนการสอน					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
5.4 สอดคล้องกับการวัดผลและประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6. การวัดผลและประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ตาราง 9 แสดงการคำนวณหา ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบกับเนื้อหาที่กำหนด

ข้อที่	คะแนนของผู้เขียนราย (คนที่)			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
1	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
2	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
3	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
4	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
5	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
6	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
7	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
8	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
9	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
10	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
11	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
12	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
13	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
14	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
15	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
16	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
17	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
18	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
19	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
20	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
21	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
22	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
23	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
24	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
25	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
26	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
27	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
28	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
29	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
30	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
31	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
32	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
33	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
34	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
35	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
36	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
37	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
38	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
39	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
40	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
41	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
42	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
43	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
44	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
45	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
46	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
47	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
48	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
49	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้
50	+1	+1	+1	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 10 แสดงการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะการรำ เรื่อง พิธีกรรมโนราโกรงครู

รายการประเมิน	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ช่วง ลำตัว					
1. ลำตัวจะต้องไปตามจังหวะของเครื่องดนตรี	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ลำตัวไม่แข็งจนเกินไป					
3. จะต้องแอ่นอกอยู่เสมอเพื่อความสมบูรณ์ของท่ารำ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. หลังจะต้องแอ่นและลำตัวยืนไปข้างหน้า					
ช่วงวงหน้า					
1. ส่วนลำคอแหงนขึ้นเล็กน้อยให้สอดคล้องกับท่ารำ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ศีรษะจะต้องเชิดหน้าหรือแหงนขึ้นเล็กน้อยในขณะรำ					
การยกตัว					
1. ลำตัวหรือทุกส่วนจะต้องย่อลงเล็กน้อยเพื่อจะให้เหมาะสมกับท่ารำ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. เป้ากีจะต้องย่องให้เป็นจังหวะเดียวกับลำตัวในส่วนของท่ารำ					

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ส่วนกัน					
1. จะต้องgonเล็กน้อยให้ เหมาะสมกับการรำในแต่ละ ท่าของโนรา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ช่วงสะเอวจะต้องหักจึงจะ ทำให้แลดูแล้วสวยงาม เหมาะสมกับท่ารำโนรา					
การเคลื่อนไหว					
1. เคลื่อนไหวตามตัวการเดินรำ ถ้าหากส่วนเท้าเคลื่อนไหว ช่วงลำตัวจะต้องนิ่ง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ส่วนบนมือและวงหน้าจะ ไปตามลีลาท่ารำ					

ตาราง 11 แสดงการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบบัวดเจตคติ์การเรียน เรื่อง พิชกรรมโนราโกรงครู

ข้อที่	คะแนนผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านเนื้อหา					
1. ภาษาในการสื่อความหมายของ เนื้อหาอ่านแล้วเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. เนื้อหาสาระในกิจกรรมเสริม หลักสูตรเพียงพอ กับความ ต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านสื่อการเรียนการสอน/แหล่งการเรียนรู้					
4. สอดคล้องกับเนื้อหาและ กระตุ้นให้นักเรียนสนใจฝรั่ງ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. สื่อการเรียนการสอนเพียงพอ ต่อความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. แหล่งการเรียนรู้ มีหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิต และใช้สื่อในการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านกระบวนการจัดกิจกรรม					
8. การสอนมีความหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
การเรียนการสอน					
10. บรรยายภาษาอังกฤษต่อการเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11. กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนส่งเสริม กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิชกรรมโนราโกรงครู	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนผู้เขี่ยวน้ำ			IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการวัดผลประเมินผล					
12. ชี้แจงรายละเอียดในการวัดประเมินผลทุกครั้ง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13. รูปแบบการวัดประเมินผลมีความหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดประเมินผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15. เครื่องมือ/วิธีการวัดประเมินผล มีความเหมาะสมกับนักเรียน					

ตาราง 12 ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ เรื่อง พิชีกรรมโนรา โรงครุ

ข้อ	RL	RH	$\sum R$	P	r	ผลการพิจารณา
1	13	6	19	0.63	0.47	คัดเลือกไว้
2	10	7	17	0.57	0.2	คัดออก
3	10	15	25	0.83	0.33	คัดเลือกไว้
4	4	12	16	0.53	0.53	คัดเลือกไว้
5	6	11	17	0.56	0.33	คัดเลือกไว้
6	5	10	15	0.50	0.33	คัดเลือกไว้
7	14	7	21	0.70	0.47	คัดเลือกไว้
8	13	8	20	0.70	0.33	คัดเลือกไว้
9	14	8	22	0.73	0.40	คัดเลือกไว้
10	12	9	20	0.70	0.20	คัดออก
11	5	12	17	0.57	0.47	คัดเลือกไว้
12	6	12	18	0.60	0.40	คัดเลือกไว้
13	5	13	18	0.60	0.53	คัดเลือกไว้
14	8	13	21	0.70	0.33	คัดเลือกไว้
15	9	12	21	0.70	0.20	คัดออก
16	4	13	17	0.57	0.60	คัดเลือกไว้
17	7	12	19	0.63	0.33	คัดเลือกไว้
18	5	11	16	0.53	0.40	คัดเลือกไว้
19	6	14	20	0.67	0.53	คัดเลือกไว้
20	9	12	21	0.70	0.20	คัดออก
21	6	14	20	0.76	0.53	คัดเลือกไว้
22	7	13	20	0.66	0.40	คัดเลือกไว้
23	7	12	19	0.63	0.33	คัดเลือกไว้
24	6	15	21	0.70	0.60	คัดเลือกไว้
25	8	14	22	0.73	0.40	คัดเลือกไว้
26	5	15	20	0.67	0.33	คัดเลือกไว้

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	RL	RH	$\sum R$	P	r	ผลการพิจารณา
27	10	3	13	0.43	0.46	คัดเลือกไว้
28	14	6	20	0.67	0.53	คัดเลือกไว้
29	13	5	18	0.60	0.53	คัดเลือกไว้
30	11	7	18	0.60	0.30	คัดเลือกไว้
31	12	4	16	0.53	0.53	คัดเลือกไว้
32	5	11	16	0.53	0.40	คัดเลือกไว้
33	6	13	19	0.63	0.47	คัดเลือกไว้
34	12	5	17	0.57	0.47	คัดเลือกไว้
35	14	7	21	0.70	0.47	คัดเลือกไว้
36	15	6	21	0.70	0.60	คัดเลือกไว้
37	12	4	16	0.53	0.53	คัดเลือกไว้
38	6	13	19	0.63	0.46	คัดเลือกไว้
39	5	14	19	0.63	0.60	คัดเลือกไว้
40	9	3	12	0.80	0.40	คัดเลือกไว้
41	7	15	22	0.73	0.53	คัดเลือกไว้
42	6	12	18	0.60	0.40	คัดเลือกไว้
43	15	6	21	0.70	0.60	คัดเลือกไว้
44	12	4	16	0.53	0.53	คัดเลือกไว้
45	10	3	13	0.43	0.47	คัดเลือกไว้
46	14	6	20	0.67	0.53	คัดเลือกไว้
47	15	7	22	0.73	0.53	คัดเลือกไว้
48	14	4	18	0.47	0.67	คัดเลือกไว้
49	12	3	15	0.50	0.60	คัดเลือกไว้
50	11	6	17	0.57	0.33	คัดเลือกไว้
มากที่สุด				0.80	0.60	
น้อยที่สุด				0.43	0.33	

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่องที่ 1. ความเป็นมาของพิธีกรรมโนราโรงครู

เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ก่อนที่จะก้าวมาดำรงบทบาทสร้างความบันเทิงให้แก่ชุมชน โนราคงจะเป็นการแสดงสำหรับประกอบพิธีกรรมสำคัญ ๆ มา ก่อน เช่น พิธีกรรมของนายตรีหรือเจ้าเมืองและชนชั้นสูงในท้องถิ่น หลักฐานในข้อนี้อาจมองเห็นได้จากเครื่องแต่งกายของโนรา ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีลักษณะคล้ายเครื่องทรงของนายตรีสมัยโบราณอยู่หลายส่วน นอกจากนี้ พิธีกรรมและคตินิยมหลายอย่างที่โนรากระทำหรือยืดถือ ทำให้คะแนนได้ว่า โนราจะต้องพัฒนามาจากการแสดงในพิธีกรรมหรือพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์มาก่อน ปัจจุบันโนราได้คอมบทบทในการแสดงเพื่อประกอบพิธีกรรมสำคัญ ๆ ลง มุ่งไปแสดงเพื่อสร้างความบันเทิงมากขึ้น พิธีกรรมและคตินิยมที่เคยยึดมั่นอยู่ ก็นับวันจะเปลี่ยนรูปหรือสัญชาตญาณไป ยิ่งภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของศิลปะการแสดงรุ่นใหม่เข้ามามีบทบาทในหมู่บ้านมากขึ้น ที่ยังทำให้โนราจำเป็นต้องละทิ้งบทบาทเดิม ไปแสดงบทบาทด้านสร้างความบันเทิงเพื่อความอยู่รอดมากขึ้นอย่างไรก็ตาม แม้ว่าลักษณะรูปแบบของการแสดงโนราจะเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปจากเดิมแต่สำหรับในส่วนของศิลปิน และผู้ที่มีเชื้อสายโนราแล้ว ก็ยังคงยึดถือปฏิบัติตามคตินิยมความเชื่อนั้น ๆ

ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและช่างรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม

จุดประสงค์การเรียนรู้

- นักเรียนอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงของพิธีกรรมโนราโรงครูจากอดีตจนถึงปัจจุบันได้

เนื้อหา

ความเป็นมาของพิธีกรรมโนราโรงครู

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1.1 สนทนากลุ่มถึงความเป็นมาของพิธีกรรมในราโรงครู

2.2 ให้นักเรียนทบทวนคุณจาก VDO ของพิธีกรรมในราโรงครู

ขั้นที่ 2 สำรวจความรู้ใหม่

2.1 ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของเนื้อหา เรื่องราวของการเปลี่ยนแปลงของพิธีกรรม ในราโรงครูจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

2.2 ร่วมกันค้นหาสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของพิธีกรรมในราโรงครู โดยให้ นักเรียนดู VDO พิธีกรรมในราโรงครูในอดีตจนถึงปัจจุบัน และซักถามข้อสงสัย

2.3 ร่วมอภิปรายสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของพิธีกรรมในราโรงครู โดยการ อธิบายความเป็นมาของพิธีกรรม การเปลี่ยนแปลงของพิธีกรรมในอดีตจนถึงปัจจุบันคุณค่าทาง วัฒนธรรมที่ต้องการแสดงออกมาในพิธีกรรมในราโรงครู

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใหม่และเข้มโถงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

3.1 มองหมายให้นักเรียนศึกษาเรื่อง พิธีกรรมในราโรงครูจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

3.2 มองหมายใบงาน ซึ่งระบุ หัวข้อเรื่อง ความเป็นมาของพิธีกรรมในราโรงครูให้ นักเรียนนำไปศึกษาจากใบความรู้และหนังสือ

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

4.1 ให้นักเรียนนำใบงานมาศึกษาหัวข้อและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ร่วมกัน

4.2 ร่วมวิเคราะห์และอภิปรายเพื่อหาแนวคิด

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

5.1 ให้นักเรียนสรุปผลการวิเคราะห์ ในแต่ละประเด็นที่กำหนดให้

5.2 ผู้สอนร่วมอภิปรายถึงความเป็นมาของพิธีกรรมในราโรงครู รับฟังและอธิบาย ถึงข้อคำถามต่างๆ ของนักเรียน

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ / หรือการแสดงความรู้และผลงาน

6.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปผลการวิเคราะห์ความเป็นมาของพิธีกรรม ในราโรงครูหน้าชั้นเรียน

6.2 ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อข้อสรุปของเพื่อนนักเรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

7.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงการเปลี่ยนแปลงของพิธีกรรมในราโรงครูจากอดีต จนถึงปัจจุบัน

- 7.2 การหาข้อสรุปการเปลี่ยนแปลงของพิธีกรรมในราโรงครูจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

7.3 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ เรื่อง ความเป็นมาของพิธีกรรมในราโรงครู

ສຶ່ວນ/ແກລ່ງເຮືອນວິຊາ

VDO ของพิธีกรรมโนราโรงครุ

ใบงานที่ 1

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด
 - ทดสอบ
 2. เครื่องมือวัด
 - แบบทดสอบ เรื่อง ความเป็นมาของพิธีกรรมในราชวงศ์

บันทึกหลังสอน

A watermark graphic is centered on the page. It features a stylized illustration of a tiger standing upright, holding a small open book with its front paws. The tiger is facing towards the right. The background of the watermark is light gray, and the text 'SONGKALI UNIVERSITY' is printed in a serif font, with 'SONGKALI' on the left curve and 'UNIVERSITY' on the right curve of the circular emblem.

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

วันที่...../...../.....

ในความรู้ที่ 1

เรื่อง ตำนานพิชีกรรมโนราโรงครู

แม้ปัจจุบัน สังคมไทยจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว มีสื่อที่ทันสมัย จนบาง คนแทบจะลืมอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของไทยที่สَاวยาจามเมื่อครั้งอดีต ไปแล้ว ด้วยผลจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้สถานภาพและบทบาทของ “โนรา” ที่ปักย์ได้วันนี้จึงต่างกับวันวัน ในหลายลักษณะ แต่ยังดีที่เลือดถูกหลาน “โนรา” ยังเข้มข้น ทำให้วันพุ่ง เรายังมี “โนรา : นาฏลักษณ์” จำเพาะแห่งเมืองปักย์ได้ อยู่กูปักย์ได้ออกนานาท่านาน โนราโรงครูคงมีมาพร้อมกับการกำเนิดโนรา ซึ่งบางท่านสันนิษฐานว่าเกิดครั้งยุคคริสต์ ในการรำโนราโรงครูว่า เมื่อนางนวลทองสำลีถูกเนรเทศไปติดอยู่เกาะตะชั่ง (เชือกันว่าเป็นส่วนหนึ่งของเกาะใหญ่ในทะเลสาบสงขลา) นางได้อาศัยอยู่กับตาพราหมณ์ ยายจันทร์ ครรภ์พระยาสายฟ้าฟ้าดั่ง เป็นพระบิดาให้รับนางคืนกลับเมือง นางได้รำโนราถวายเทวดาและตายายทั้งสอง เป็นการแสดงความกตัญญูตัวที่ต่อตายายที่ได้ช่วยเหลือ การรำโนราถวายเทวดาและบูชาตายายของนางนวล ทองสำลีครั้นนั้นถือว่าเป็นการรำโนราโรงครูครั้งแรก แต่ทาง จ.สงขลา โนราวัด จันทร์เรื่อง ต.พังยาง อ.ระโนด เล่าว่า การรำโนราโรงครูครั้งแรกเป็นการรำของอจิตกุมาาร ซึ่งเป็นบุตรนางนวล ทองสำลี ตอนเข้าฝ่าพระยาสายฟ้าฟ้า ในพิธีได้ประพี่เลี้ยงที่ขัดพลัดพระยากันตอนถูกนางนวล ทองสำลีถูกเนรเทศโดยแพ เมื่อพระพี่เลี้ยงกลับมาแล้วก็รำถวาย โดยตั้งพิธีโรงครู มีเครื่องสินสอง และของกินต่าง ๆ จัดพิธี 3 วัน 3 คืน ครั้นนี้พระยาสายฟ้าฟ้าได้ประทานเครื่องดื่มให้เป็นเครื่องแต่งตัวโนรา เปลี่ยนชื่อนางนวลทองสำลีเป็นครีมาดา และเปลี่ยนชื่ออจิตกุมาารเป็นเทพสิงสอน

แบบทดสอบที่ 1
เรื่อง ความเป็นมาของพิธีกรรมโนราโรงครุ

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนตอบคำถามดังต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. โนราโรงครุเกิดขึ้นในยุคใด

ก. ยุคศรีวิชัย

ข. ยุคทวาราวดี

ค. ยุคລົມບຸຮີ

ง. ยุคเชียงแสน

2. นางนวลทองสำลีถูกเนรเทศไปติดเกาะอะไร

ก. เกาะกะช้าง

ข. เกาะแก้ว

ค. เกาะช้าง

ດ. เกาะภูเกต

3. เมื่อนางนวลทองสำลีถูกเนรเทศนางได้อาศัยอยู่กับใคร

ก. นาค

ข. ตาพราหมณ์ ยายจันทร์

ค. พระยาสายฟ้าฟ้าด

ง. พรานบุญ

4. การประกอบพิธีกรรมโนราโรงครุครั้งแรกเป็นการรำเพื่ออะไร

ก. ความบันเทิง

ข. การแสดงโนราโรงเดี่ยว

ค. การแสดงโนราประชันโรง

ง. การแสดงความกตัญญูตัวที่ต่อตายายที่ได้ช่วยเหลือ

5. พระยาสายฟ้าฟ้าได้ประทานอะไรให้กับเทพสิงสอนในการประกอบพิธีกรรมโนราโรงครุ

ก. ประทานเครื่องต้นให้เป็นเครื่องแต่งตัวโนรา

ข. ประทานอาวุธ

ค. ประทานม้าคู่ก้าย

ง. ประทานทองคำ

6. พันธะสัญญาที่ออกปากบนบานไว้กับ “ตаяยโนรา” คืออะไร

- ก. เงิน
- ข. ทอง
- ค. คำพูด
- ง. เหมรุย

7. พิธีกรรมโนราโรงครุ นิยมเล่นกันในระยะเวลาเท่าไร

- ก. 5 วัน
- ข. 7 วัน
- ค. 10 วัน
- ง. 3 วัน

8. การรำในพิธีกรรมโนราโรงครุครั้งแรกเป็นการรำของใคร

- ก. นางนวลทองคำลี
- ข. พระยาสายไฟฟ้าด
- ค. พรานบุญ
- ง. อจิตกุมาร

เฉลยแบบทดสอบที่ 1

เรื่อง ความเป็นมาของพิธีกรรมโนราโรงครุ

ข้อที่	เฉลย
1	ก
2	ก
3	ข
4	ง
5	ก
6	ง
7	ง
8	ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่องที่ 2 ชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การแสดงโนราโรงครูจะมี ๒ ประเภท คือ ๑) การแสดงโนราโรงครูใหญ่ เป็นการแสดงโนราโรงครูสมบูรณ์แบบลูกต้องครบถ้วนตามประเพณีและนิยมแสดงโดยทั่วไปใช้เวลา ๓ วัน (กืน ๒) การแสดงโนราโรงครูเล็กหรือโรงคำครู เป็นการแสดงเพื่อยืนยันว่าจะมีการจัดโรงครูใหญ่ อย่างแน่นอน ใช้เวลาแสดง ๑ วัน ๑ กืน การแสดง โนราโรงครูซึ่งจัดโดยทั่วไปจะเริ่มในเดือนมีนาคมถึงเดือนกันยายนเริ่มพิธีในวันพุธถึงวันศุกร์ การแสดง โนราโรงครูจะมีองค์ประกอบและรูปแบบการแสดงโนราสมบูรณ์ครบถ้วนทุกขั้นตอน ตั้งแต่การรำ การร้อง การแสดงเป็นเรื่อง และการบรรเลงดนตรีประกอบพิธีกรรมองค์ประกอบและรูปแบบในการแสดง โนราโรงครูประกอบด้วย การรำ มีรูปแบบการรำพื้นฐาน การรำขั้นสูงและการรำประกอบพิธีกรรม ได้แก่ รำสินสองท่า รำสินสองบท รำคล้องหงส์และแทงเขี้ยว การร้อง ใช้รูปแบบ การร้องรับของผู้รำและนักดนตรี คือ การร้องรับไม่ใช่ท่ารำ การร้องรับประกอบท่ารำ ได้แก่ ร้องรับบทกาดครู ร้องรับประกอบการรำทุกประเภท การแสดงเป็นเรื่อง เป็นรูปแบบของการแสดงละกรจากวรรณกรรมพื้นบ้านเฉพาะตอนสำคัญต่อเนื่องกัน ๑๒ เรื่องและเลือกเรื่องมาแสดงเต็มรูปแบบของพิธีกรรมอีก ๒ เรื่อง เพื่อสร้างความครั้งชาในพิธีกรรมให้มากยิ่งขึ้น การบรรเลงดนตรีประกอบพิธีกรรม มีรูปแบบของจังหวะที่ใช้ประกอบพิธีกรรมแต่ละขั้นตอนโดยเฉพาะ ได้แก่ การเช่นของสังเวยและประทับทรงใช้เพลงเชิด การเชิญวิญญาณใช้จังหวะเชิญตายาย การร่ายรำประกอบพิธีกรรมสักดิสก์ใช้เพลงโโค

ตัวชี้วัดชั้นปี

1. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและนำร่องรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม
2. แสดงมารยาทไทยได้เหมาะสมกับกาลเทศะ
3. อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเข้าใจชนิดของพิธีกรรมในราโรงครูได้
2. บอกลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามชนิดของพิธีกรรมในราโรงครูได้
2. บอกคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างของชนิดพิธีกรรมในราโรงครูได้

สาระการเรียนรู้

ชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1.1 สนทนากับนักเรียนถึงเรื่องชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู ที่นักเรียนเคยพบเห็นว่ามีลักษณะเช่นไรบ้าง โดยเน้นที่ชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู

1.2 สนทนากับนักเรียนถึงความเข้าใจเกี่ยวกับชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู

1.3 ซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจเกี่ยวกับชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู

ขั้นที่ 2 สำรวจหาความรู้ใหม่

2.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวของชนิดพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามชนิดพิธีกรรมในราโรงครู

2.2 ร่วมกันศึกษาชนิดของพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู พร้อมยกตัวอย่างและซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ

2.3 ผู้สอนเสนอตัวอย่างชนิดพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู

2.4 ให้นักเรียนคุ้นตัวอย่างชนิดของพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู พร้อมยกตัวอย่างและซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจพร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ

2.5 อธิบายถึงข้อควรคำนึงต่างๆ ในชนิดของพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู พร้อมให้นักเรียนซักถาม

2.6 อธิบายถึงเนื้อหาและเรื่องราวต่างๆ ที่แสดงออกในชนิดของพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามลักษณะชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู ที่นำมาให้นักเรียนดู

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

3.1 ให้นักเรียนสังเกตรูปแบบพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามชนิดพิธีกรรมในราโรงครู จากVCDที่ครูผู้สอนเตรียมไว้

3.2 ให้นักเรียนทำการวิเคราะห์ชนิดของพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู จากVCDตามความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

4.1 ให้นักเรียนนำใบงานมาศึกษาหัวข้อและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

4.2 ร่วมวิเคราะห์และอภิปรายเพื่อหาแนวคิด

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

5.1 ให้นักเรียนสรุปผลการวิเคราะห์ ในแต่ละประเด็นที่กำหนดให้

5.2 ผู้สอนร่วมอภิปรายถึงชนิดของพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู และซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ รับฟังและอธิบายถึงข้อคำถามต่างๆ ของนักเรียน

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ / หรือการแสดงความรู้และผลงาน

6.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปผลการวิเคราะห์รูปแบบพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู และซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ

หน้าชั้นเรียน

6.2 ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อข้อสรุปของเพื่อนนักเรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

7.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงชนิดของพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู พร้อมยกตัวอย่างและซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ

7.2 การหาข้อสรุปการเปลี่ยนแปลงของชนิดพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามลักษณะชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู

7.3 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ เรื่อง ชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ใบความรู้ เรื่องชนิดของพิธีกรรมในราโรงครู

2. ใบงาน

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

- ทดสอบ
 - การอภิปราย

2. เครื่องมือวัด

- แบบทดสอบ เรื่อง รูปแบบพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติ ตามชนิดพิธีกรรม โนรา วงศ์
 - เกณฑ์การให้คะแนนการอภิปราย เรื่อง ชนิดของพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติในชนิดของพิธีกรรม โนรา วงศ์

บันทึกหลังสอน

ลงชื่อ.....ครุผู้สอน

(.....)

วันที่...../...../.....

ในความรู้ที่ 2

เรื่อง รูปแบบของพิธีกรรมโนราโกรคู

การจัดพิธีกรรมโนราโกรคูมี 2 ชนิด คือ โนราโกรคูใหญ่และโนราโกรคูเล็ก

1.1 โนราโกรคูใหญ่ หมายถึง การจัดพิธีโนราโกรคูอย่างเต็มรูปแบบ ปกติจัด 3 วัน เริ่มตั้งแต่วันพุธ ไปสิ้นสุดในวันศุกร์ และจะต้องจัดตามวาระ เช่น ทุกปี ทุกสามปี ทุกห้าปี แล้วแต่จะกำหนด ซึ่งการจัดพิธีโนราโกรคูใหญ่นี้ มีความจำเป็นต้องใช้เวลาเตรียมงานนานและใช้ทุนทรัพย์ค่อนข้างสูง

1.2 โนราโกรคูเล็ก หมายถึง การจัดพิธีโนราโกรคูอย่างย่นย่อ ใช้เวลาสำเพียง 1 คืนกับ 1 วัน โดยปกติจะเข้าโกรกูวันพุธตอนเย็นและไปสิ้นสุดในวันพฤหัสบดี การรำโนราโกรคูเล็ก ก็เนื่องจากได้คลงสัญญาไว้กับครูหมอนโนราไว้ว่า จะจัดให้มีการรำโนราโกรคูใหญ่แต่ด้วยติดขัดจากปัญหาทั้งปวงจึงไม่สามารถจัดพิธีดังกล่าวได้ เมื่อถึงกำหนดจึงจัดพิธีอย่างย่นย่อเสียก่อนครั้งหนึ่ง เพื่อมิให้ผิดสัญญาต่อครูหมอนโนราหรือตាមยโนรามาเข้าทรง เพื่อบอกถึงสาเหตุที่ไม่สามารถจัดโนราโกรคูใหญ่ ได้และขอผ่อนผันบี้ดเวลาการจัดโนราโกรคูใหญ่ให้นานออกไปอีกเท่าที่เห็นว่าเหมาะสมและสะดวก เช่น ขอบี้ดเวลาเป็น 3 ปี ต่อ การจัดโนราโกรคูใหญ่ 1 ครั้ง เป็น 7 ปี ต่อ 1 ครั้ง หรือ 9 ปี ต่อ 1 ครั้ง หากการที่ได้พิธีโนราโกรคูเพื่อเป็นการค้ำประกันว่า ไม่ลืมข้อตกลงนี้เอง ทำให้มักเรียกการจัดโนราโกรคูเล็กว่า “การคำครู”

แบบทดสอบที่ 2

เรื่อง รูปแบบของพิธีกรรมโนราโรงครุ

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดของแต่ละข้อ

ពេន្លិកទី 1

- ## 1. การจัดพิธีกรรมในราโรงครุนิยมจักรกันแบบใด

- ก. ไนราໂຮງຄຣເລັກ

- ข. โนราໂຮງຄຣໃໝ່

- ก. โนราระงนเดียว

- #### ๔. โนราประชันโรง

2. โนรา โรงครุ์ ให้ผู้เป็นพิธีที่จัดเต็มรูปประทิจัดในเวลา กี่วัน

- ข. 5 วัน จ. 9 วัน

3. โนราโรงครูให้ผู้ปกครองเข้าโรงครูในวันใด

- ก. ตอนเย็นของวันพุธไปลิ้นสุดในวันพฤหัสบดี

- ข. ตอนเย็นของวันอังคารไปสิ้นสุดในวันจันทร์

- ## ค. ตอนเย็นของวันพช ไปสื้นสุดในวันจันทร์

- ง. ตอนเย็นของวันศกร์ไปลิ้นสตดในวันจันทร์

- #### 4. การรำโรงครุเสียก็เรียกอีกอย่างว่าอะไร

- ก. โรงแก้วนน

- ๙

๑. โนรา โรงเตี๊ยะ

៥. វិនរាយរដ្ឋប័ណ្ណវិស័យ

- ### 5. การคำนวณมูลค่าของรายได้ที่ต้องจ่าย

- ก เพื่อคุณเย้ยฯ เว่าตนของเงาไปแล้วอย่างไร

- ๖ พื้นที่ความเร้าแก้ไข

- ๒๕๖๔

- ๓๖๔

6. การแก้บนและการครอบเทวิคหรือผูกผ้าไหญ์ไม้ครอบพิธีกรรมในโรงครุชนิดใด

- ก. โนราโรงครุไหญ์
- ข. โนราโรงครุเล็ก
- ค. การแสดงโนราโรงเดียว
- ง. การแสดงโนราประชันโรง

7. การแก้บนและการครอบเทวิคหรือผูกผ้าไหญ์ประกอบพิธีกรรมในโรงครุชนิดใด

- ก. โนราโรงครุไหญ์
- ข. โนราโรงครุเล็ก
- ค. การแสดงโนราโรงเดียว
- ง. การแสดงโนราประชันโรง

8. เมื่อrangทรงประจำบ้านมาถึงเจ้าของบ้านควรทำอย่างไรเพื่อแสดงมารยาทในรูปแบบของพิธีกรรมโนราโรงครุ

- ก. เชิญท่านเข้า
- ข. เชิญผักผ่อน
- ค. นำขันหมากไปรับเข้าบ้าน
- ง. เชิญทำพิธีโนราโรงครุ

9. เมื่อครุหมวดโนราเชิญให้ไปรำกับท่านก่อนจะรำควรทำอย่างไร

- ก. รำเลียไม้มต้องทำอย่างไร
- ข. รำแล้วจึงมาไหว้หลังรำเสร็จ
- ค. อยู่ตรงที่เดิน
- ง. ก้อนจะรำควรไหว้เพื่อแสดงถึงมารยาทด้วยรูปแบบของพิธีกรรมโนราโรงครุ

10. “กราบครุ” แสดงถึงมารยาทด้วยรูปแบบของพิธีกรรมโนราโรงครุอย่างไร

- ก. รำลีกถึงบุญคุณครุและการชุมนุมครุหมวดโนราของเจ้าของบ้าน
- ข. รำลีกถึงบุญคุณของเพื่อน
- ค. รำลีกถึงบุญคุณของชาติ
- ง. รำลีกถึงบุญคุณของบิดาและมารดา

ตอนที่ 2

ประเด็นอภิปราย

ให้นักเรียนอภิปรายรูปแบบพิธีกรรมและลักษณะการแสดงรายการหรือข้อควรปฏิบัติตามคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างของรูปแบบของพิธีกรรมโนราโรงครุ

เฉลยแบบทดสอบที่ 2

เรื่อง รูปแบบพิธีกรรมโนราโรงครุ

ข้อที่	เฉลย
1	ข
2	ก
3	ก
4	ข
5	ก
6	ข
7	ก
8	ก
9	ง
10	ก

แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ (การอภิปราย / การนำเสนอ)

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน			น้ำหนัก/ จุดเน้น
	ดี (3คะแนน)	พอใช้ (2 คะแนน)	ปรับปรุง(1คะแนน)	
1. การนำเสนอ	1. นำเสนอดีอ่าย น่าสนใจ 2. เสนอเรื่อง ตามลำดับขั้นตอน 3. ชักชวนผู้ฟังให้ ติดตามได้ดี 4. ใช้สื่อ [*] ประกอบการ นำเสนอ	1. นำเสนอได้ดี 2. เสนอเรื่อง ตามลำดับขั้นตอน 3. ขาดการชักชวน ผู้ฟังให้ติดตาม 4. สื่อประกอบการ นำเสนออย	1. ขาดขั้นตอนใน การนำเสนอ 2. ไม่ชักจูง ชักชวน ผู้ฟังให้ติดตาม 3. ไม่มีสื่อ [*] ประกอบการ นำเสนอ	
2. บุคลิกภาพ ความคล่องแคล่ว	1. พูดได้ต่อเนื่องไม่ ติดขัด ตะกูกะกัก [*] 2. ก้มหน้าอ่าน เนื้อหาน้อยมาก 3. แสดงท่าทาง ประกอบ เหมาะสม กับเรื่อง 4. แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย	1. พูดได้ต่อเนื่อง ติดขัด เป็นบางคำ 2. ก้มหน้าอ่าน เนื้อหาบ้าง 3. แสดงท่าทาง ประกอบน้อย 4. แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย	1. พูดไม่ต่อเนื่อง ติดขัด เป็นส่วน ใหญ่ 2. ก้มหน้าอ่าน เนื้อหาตลอดเวลา 3. ไม่แสดงท่าทาง ประกอบเลย 4. แต่งกายไม่สุภาพ เรียบร้อย	
3. การแสดงความ คิดเห็นคุณค่าทาง วัฒนธรรมที่แตกต่าง ในรูปแบบพิธีกรรม /nonraiongkr	1. กล้าแสดงความ คิดเห็นคุณค่าทาง วัฒนธรรมที่แตกต่าง ในรูปแบบพิธีกรรม /nonraiongkr	1. จะแสดงความคิดเห็น บ้างในบางส่วนคุณค่า ทางวัฒนธรรมที่ แตกต่างในรูปแบบ พิธีกรรม/nonraiongkr	1.แสดงความคิดเห็น เล็กน้อย	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่องที่ 3 องค์ประกอบของพิธีกรรมในราโรงครู

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การแสดงโนราโรงครูจะมี ๒ ประเภท กือ ๑) การแสดงโนราโรงครูใหญ่ เป็นการแสดงโนราโรงครูสมบูรณ์แบบลูกต้องครบถ้วนตามประเพณีและนิยมแสดงโดยทั่วไปใช้เวลา ๓ วัน (กืน ๒) การแสดงโนราโรงครูเล็กหรือโรงคำครู เป็นการแสดงเพื่อยืนยันว่าจะมีการจัดโรงครูใหญ่ อย่างแน่นอน ใช้เวลาแสดง ๑ วัน ๑ กืน การแสดง โนราโรงครูซึ่งจัดโดยทั่วไปจะเริ่มในเดือนมีนาคมถึงเดือนกันยายนเริ่มพิธีในวันพุธถึงวันศุกร์ การแสดง โนราโรงครูจะมีองค์ประกอบและรูปแบบการแสดง โนราสมบูรณ์ครบถ้วนทุกขั้นตอน ตั้งแต่การรำ การร้อง การแสดงเป็นเรื่อง และการบรรเลงดนตรีประกอบพิธีกรรมองค์ประกอบและรูปแบบในการแสดง โนราโรงครู ประกอบด้วย การรำ มีรูปแบบการรำพื้นฐาน การรำขั้นสูงและการรำประกอบพิธีกรรม ได้แก่ รำสินสองท่า รำสินสองบท รำคล้องหงส์และแทงเขี้ยว การร้อง ใช้รูปแบบ การร้องรับของผู้รำและนักดนตรี กือ การร้องรับไม่ใช่ท่ารำ การร้องรับประกอบท่ารำ ได้แก่ ร้องรับบทกาดครู ร้องรับประกอบการรำทุกประเภท การแสดงเป็นเรื่อง เป็นรูปแบบของการแสดงละครบจากวรรณกรรมพื้นบ้านเฉพาะตอนสำคัญต่อเนื่องกัน ๑๒ เรื่องและเลือกเรื่องมาแสดงเต็มรูปแบบของพิธีกรรมอีก ๒ เรื่อง เพื่อสร้างความครั้งชาในพิธีกรรมให้มากยิ่งขึ้น การบรรเลงดนตรีประกอบพิธีกรรม มีรูปแบบของจังหวะที่ใช้ประกอบพิธีกรรมแต่ละขั้นตอนโดยเฉพาะ ได้แก่ การเช่นของสังเวยและประทับทรงใช้เพลงเชิด การเชิญวิญญาณใช้จังหวะเชิญตายาย การร่ายรำประกอบพิธีกรรม สักดิสก์ใช้เพลงโโค

ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

- นักเรียนเข้าใจองค์ประกอบของพิธีกรรมในราโรงครูแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องได้

สาระการเรียนรู้

องค์ประกอบของพิธีกรรมโນราโงรคู

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

- 1.1 สนทนากิจกรรมนักเรียนถึงเรื่อง องค์ประกอบของพิธีกรรมโโนราโงรคู ที่นักเรียนเคยพบเห็นว่ามีลักษณะเช่นไรบ้าง โดยเน้นองค์ประกอบของพิธีกรรมโโนราโงรคู
- 1.2 สนทนากล่องค์ประกอบของพิธีกรรมโโนราโงรคู
- 1.3 ซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของพิธีกรรมโโนราโงรคู

ขั้นที่ 2 สำรวจหาความรู้ใหม่

- 2.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวขององค์ประกอบของพิธีกรรมโโนราโงรคู
- 2.2 ร่วมกันศึกษาองค์ประกอบของพิธีกรรมโโนราโงรคู พร้อมยกตัวอย่างและซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ
- 2.3 ผู้สอนเสนอตัวอย่างองค์ประกอบของพิธีกรรมโโนราโงรคู
- 2.4 ให้นักเรียนคุ้นเคยตัวอย่างองค์ประกอบของพิธีกรรมโโนราโงรคู พร้อมยกตัวอย่าง และซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ
- 2.5 อธิบายถึงข้อควรคำนึงต่างๆในองค์ประกอบของพิธีกรรมโโนราโงรคูข้อควรปฏิบัติในพิธีกรรมโโนราโงรคู พร้อมให้นักเรียนซักถาม
- 2.6 อธิบายถึงเนื้อหาและเรื่องราวต่างๆ ที่แสดงออกในองค์ประกอบของพิธีกรรมโโนราโงรคู ที่นำมาให้นักเรียนคุ้นเคย

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ/ความรู้ใหม่และเข้ม โยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

- 3.1 ให้นักเรียนสังเกตองค์ประกอบของพิธีกรรมโโนราโงรคู จากVDOที่ครุผู้สอนเตรียมไว้

3.2 ให้นักเรียนทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของพิธีกรรมโโนราโงรคู จากVDO ตามความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

- 4.1 ให้นักเรียนนำใบงานมาศึกษาหัวข้อและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ร่วมกัน
- 4.2 ร่วมวิเคราะห์และอภิปรายเพื่อหาแนวคิด

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

- 5.1 ให้นักเรียนสรุปผลการวิเคราะห์ ในแต่ละประเด็นที่กำหนดให้

5.2 ผู้สอนร่วมอภิปรายถึงองค์ประกอบของพิธีกรรม โนรา โกรกูและชักดามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนชักดามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆรับฟังและอธิบายถึงข้อคำถามต่างๆ ของนักเรียน

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ / หรือการแสดงความรู้และผลงาน

6.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มน้ำเสนอข้อสรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของพิธีกรรม โนรา โกรกู และชักดามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนชักดามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ หน้าชั้นเรียน

6.2 ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อข้อสรุปของเพื่อนนักเรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

7.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงองค์ประกอบของพิธีกรรม โนรา โกรกู พร้อมยกตัวอย่างและชักดามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนชักดามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ

7.3 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ เรื่อง องค์ประกอบของพิธีกรรม โนรา โกรกู

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ใบความรู้
2. ใบงาน
3. VCD การแสดงพิธีกรรม โนรา โกรกู

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด
 - ทดสอบ
 - การอภิปราย
2. เครื่องมือวัด
 - แบบทดสอบ เรื่อง องค์ประกอบของพิธีกรรม โนรา โกรกู
 - เกณฑ์การให้คะแนนการอภิปราย เรื่อง คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างของ องค์ประกอบพิธีกรรม โนรา โกรกู ในท้องถิ่นของนักเรียน

บันทึกหลังสอน

ในความรู้ที่ 3

เรื่อง องค์ประกอบของพิธีกรรมโนราโกรครุ

การแสดงโนราเพื่อพิธีกรรมที่เรียกว่า “โนราโกรครุ” โดยทั่วไปเป็นการจัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1. เพื่อประกอบพิธีไหว้ครูหรือไหว้ตายายโนรา เป็นการแสดงความกตเวทิตาคุณต่อครูของตน เพราะผู้เรียนทางศิลปะ ไม่ว่าจะแขนงใดก็ตาม เช่น หนังคลุงโนรา ละครดนตรีขับร้อง งานช่าง ฯลฯ ล้วนแล้วแต่ได้รับการถ่ายทอดความรู้มาจากครูผู้สอน ครูผู้สอนจึงเปรียบเสมือนองค์ความรู้ที่สำคัญที่ผู้เรียนได้ยึดเป็นแม่แบบในการถ่ายทอดความรู้ทางศิลปะเพื่อผู้เรียนจะสามารถนำความรู้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งตนเองและผู้อื่นต่อไปในอนาคต ดังนั้นผู้ที่เป็นศิษย์จึงควรแสดงความควรระลึกถึงพระคุณของคุณครูเหล่านั้น “ครู” ในความหมายของโนรา มี 2 ความหมาย คือ หมายถึงบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้สอนวิชาการเกี่ยวกับโนราหั้งปวงให้แก่ตนเอง หรือ เคยสอนให้บรรพนຽมของตน เช่น บิดามารดา ปู่ย่า ตายาย เป็นต้น และความหมายที่สอง หมายถึงบรรพนຽมหรือผู้ให้กำเนิดโนรา ดังที่มีกล่าวไว้ในตำนานโนรากระแสต่ง ๆ ตามที่คณะโนราหน้าฯ เคยพนับถือ เช่น บุนศรีศรัทธา นางนวลทองคำดี แม่ครีมาดา เป็นต้น ซึ่งบรรพนຽมตามความหมายนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ตายายโนรา”

2. เพื่อประกอบพิธีแก้บนหรือแก้เหむรุย การแก้บนดังกล่าวสืบเนื่องจากโนราเชื่อว่าครูหมอนโนราหรือตายายโนราซึ่งมีความผูกพันกับลูกหลานและผู้มีเชื้อสายโนรา หากลูกหลานเพิกเฉยไม่เคารพนูชา ไม่เช่นไห้ว ก็จะได้รับการลงโทษจากครูหมอนโนราหรือตายายโนรา ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่นทำให้เกิดอาการเจ็บป่วยกระเสาะกระเสะเรียกว่า “ครูหมอนอย่าง” หรือ “ตายายอย่าง” จะรักษาอย่างไรก็ไม่หาย จึงต้องแก้ไขด้วยการบันบานบวงสรวง โดยจัดหน้ายโรงโนราที่มีวิชาความรู้มาทำพิธี “ร่องบน” เพื่อเป็นการบอกกล่าวแก่ครูหมอนโนราหรือตายายโนราในลักษณะต่อรองกัน เช่น หากว่าหายจากการดังกล่าวที่ไม่สบาย ก็จะรับโนรามาทำพิธีโนราโกรครุให้ นอกจากนี้ ยังมีการบันบานในลักษณะของการขอความช่วยเหลือในสิ่งที่ตนปรารถนา และให้พ้นจากความทุกข์ ความเดือดร้อนต่าง ๆ เช่น การบันบานให้มีงานทำ การบันบานให้เข้าศึกษาต่อในระดับสูงได้ บนให้มีบุตรธิดา เป็นต้น และจากความเชื่อนี้เอง ทำให้เกิดพิธีกรรมโนราโกรครุเพื่อแก้บนซึ่งในพิธีแก้บนจะมีการเชิญครูหมอนโนรามาเข้าทรงเพื่อรับเครื่องสังเวยและการรำถวาย

การเชิญครูหมอนโนรา มาเข้าทรงที่ร่างทรงนั้น เจ้าภาพจะจดรายชื่อครูหมอนโนราที่ตนนับถือให้นายโรงโนราหรือโนราใหญ่ เมื่อถึงเวลา นายโรงโนราหรือโนราใหญ่ก็จะร้องเชิญตามรายชื่อนั้น เมื่อครูหมอนโนรามาเข้าทรงแล้ว ลูกหลานที่ทุกชื่อร่อนสิ่งใดก็จะซักถาม ขอความ

ช่วยเหลือหรือครอบบ้านสิ่งใดไว้ก็แก่เสีย เช่น ครอบน้ำจะรำพานถวายก่อทำพราณ ครอบน้ำรำโนราถวายก่อรำโนราถวาย โดยแต่งตัวพอเป็นพิธี และหลังจากเสร็จพิธีแล้ว คนครีบระลงเพลง เชิดเพื่อให้ครูหมօโนราออกจากร่างทรง โดยร่างทรงจะสะบัดตัวอย่างแรงแล้วกลับสู่อาการปกติ เรียกว่า “บัด” หรือ “บัดทรง” เป็นเสร็จพิธี

พิธีแก่กับน้ำด้วยการรำโนราถวายครูและการรำพราณ หรือจับทอกราพราณ จะทำกันในพิธีกรรมวันที่สอง คือ วันพฤหัสบดี ซึ่งเป็นวันประกอบพิธีใหญ่ โดยช่วงเช้าจะแก่กับน้ำได้ เนพะผู้ที่จะแก่กับน้ำด้วยการรำโนรา เริ่มด้วยผู้แก่กับน้ำพาคนดูกไม้ ขูป เทียน เงินกำนล ตามที่ครูโนรากำหนด ไปมอบให้โนราใหญ่หรือครูหมօโนราในร่างทรงที่ตนบนอาไว จากนั้นโนราใหญ่ หรือผู้ช่วยจะเป็นผู้นำในการรำ แล้วให้ผู้แก่กับน้ำรำตาม บทที่ใช้รำแก่กับน้ำ เช่น บทสรรเสริฐ ครู บทครูสอน บทสอนรำ ซึ่งจะรำบทต่าง ๆ พอดีเป็นพิธี จบแล้วไปกราโนราใหญ่อีกครั้งและรับการประพรนน้ำมนตร์ ส่วนการแก่กับน้ำด้วยการรำพราณหรือจับทอกราพราณ ผู้แก่กับน้ำเครื่องบูชาманอบให้นายโรงโนราหรือโนราใหญ่ เช่น เดียวกับการแก่กับน้ำด้วยการรำโนรา นายโรงโนราหรือโนราใหญ่หรือผู้ช่วยจะนำในการจับทอกราพราณ บทที่ใช้จับทอกราพราณ เช่น บทบุนช้าง บุนแพน เป็นต้น

นอกจากนี้ พิธีแก่กับน้ำด้วยการรำที่ก่อถวายแล้ว บางท้องถิ่นยังมีพิธีแก่กับน้ำด้วยถวายทำกันในวันที่สามอันเป็นวันสุดท้ายของโนราโรงครู โดยจะทำพิธีหลังจากที่เสร็จสิ้นการทำพิธีส่งครูแล้ว

พิธีแก่กับน้ำด้วยถวายว่า พิธีแก่กับน้ำด้วยถวายครูหมօที่กินถวายมี 2 พาก คือ “ทวดเกะ” กับ “ตายายผีแหง” (“ผีกระแหง”) การบวนบาน อาจจะบันให้กินถวายชำแหะหรือให้กินทึ้งเป็นกีดี ที่จังหวัดตั้ง ถ้าน้ำให้กินถวายชำแหะ ตอนเข้าวันศุกร์ (หรือวันเสาร์ ถ้าวันศุกร์ตรงกับวันพระ) จะมีการมาถวายแล่นหังออก แล้วแบ่งออกเพื่อเป็น 2 หาน นำไปวางบนศาลาไม้ อีกส่วนหนึ่งนำไปวางบนขอนไม้ 3 ขอน เรียกการจัดเนื้อถวายแบบนี้ว่า “สองหาน สามขอน” ส่วนหัวถวายนำไปวางทางทิศเหนือของโรง พอร์แทงเขี้ยวเรืองนายโรงโนราหรือโนราใหญ่จะร่าอกไปปอกโรง เมื่อถึงที่วางหัวถวายก่อลงอักษะที่หัวแม่เท่ากับน้ำหัวถวายไว้พร้อมกับ “กาศ” คือร่องเชิญให้ผีแหงมารับเครื่องสังเวยแล้วกลับเข้าโรงว่างบท “อนิจจัง” แบบที่พระใช้ในพิธีสวัสดิ์ แต่ถ้าให้กินถวายทึ้งเป็น เจ้าภาพจะนำถวายมาล่ามไกล็โรงครู ตอนทำพิธี นายโรงโนราหรือโนราใหญ่จะบริกรรมค่าถวายอักษะที่หัวแม่เท้าแล้วออกไปที่ควาย ใช้เท้าเหยียบหัวถวายเบา ๆ พร้อมกับเชิญผีแหงมารับเครื่องสังเวยกล่าวกันว่าหลังจากทำพิธีแล้วถวายจะตายทันที แต่บางแห่งถวายจะตายภายใน 7 วัน ถวายนั้นจะไม่มีเลือดเพราะผีแหงกินหมด และการแก่กับน้ำด้วยถวายที่จังหวัดพัทลุง มีความแตกต่างออกไปคือ แก่กับน้ำเป็น 3 ลักษณะ

1. รำถีบหัวใจ ทำโดยผู้แก้บนนำหัวใจที่ม่าแล้ว มาต้มหรือย่างให้สุก วางหัวใจลงในถาดที่ปูผ้าขาวพร้อมด้วยเงินหรือญ ร่วงข้าวเหนียว ข้าวเจ้า หมากพุด 9 คำ ชูปเทียน ดอกไม้ และแหวนมีหัว นำไปป่วงบนศาลในวันพุทธศบดิ พอดีวันส่งครุภัติ เอาลงมาวางบนที่พื้นโรงตรึงเสาโรงไก่ดี้ศาลา หลังจากโນราใหญ่รำคัดองแหงส์และรำแทงเข้าแล้ว ก็ขึ้นไป เช่นครุภัติในร้านศาลาพร้อมตัวแทนเจ้าภาพ แล้วดึงสายสิญจน์จากศาลาลงมาพันไว้กับเบาะภายใน จุดเทียนติดหัวใจ ในราใหญ่จับบท “ทรพี” จบแล้วบริกรรมค่าา รำท่าสามย่างหรือย่างสามชุม ใช้มีดหมอ หรือดาบฟันที่หัวใจ เพื่อตัดด้วยสายสิญจน์แล้วใช้เท้าถีบหัวใจให้ออกไปนอกโรงครุภัติเสร็จพิธี

2. รำฟันหัวใจ ทำโดยเจ้าภาพต้องม่าความ แล้วนำมาราวงไว้ที่หน้าโรงครุภัติ ตัวแลหังจากจบการรำแทงเข้าแล้วในราใหญ่จะรำจับบท “ทรพี” แล้วบริกรรมค่าาจากนั้นรำท่าย่างสามชุมออกไปฟันหัวใจโดยใช้มีด “อ้ายແಡັງ” (มีดพราชนิดหนึ่งหัวตัดเนียงด้านล่างสันปลายด้านโค้งลง) ที่ลงอักระหว่างกันว่าบทอนนิจังเป็นเสร็จพิธี

3. รำบ่ายหัวใจ การรำเหมือนกับรำถีบหัวใจ แต่หังจากจบบท “ทรพี” แล้วในราใหญ่จะใช้มีด หรือเท้าชี้ไปที่หัวใจ บริกรรมค่าาแล้วหันหัวใจไปจากทิศเดิมเรียกพิธีกรรมนี้ว่า “บ่ายหัวใจ” เช่น หัวใจหันไปทางทิศใต้ (ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ) เมื่อทำพิธีบ่ายหัวใจก็ให้หันหัวใจไปทางทิศเหนือ (ทิศตะวันตกเฉียงใต้) (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2533 : 56-57)

3. เพื่อประกอบพิธีครอบเกริดหรือผูกผ้าใหญ่ “พิธีครอบ” ถือเป็นชนบธรรมเนียมปฏิบัติอย่างหนึ่งของศิลปินไทยทุกแขนง เพราะเชื่อว่าเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล อย่างยิ่งสำหรับผู้มีอาชีพศิลปิน สำหรับศิลปินโนราของภาคใต้ ก็มีพิธีครอบถือปฏิบัติเช่นกันซึ่งพิธีครอบนี้ก็คือ “พิธีครอบเกริดหรือผูกผ้าใหญ่หรือพิธีแต่งพอก” หมายถึง พิธีที่ครุโนรา คือโนราใหญ่ที่พิธีรับรองความรู้ ความสามารถทางโนราและประสิทช์ประสานมือกรรมสิทธิ์ต่าง ๆ ให้กับศิษย์หรือโนรารุ่นใหม่ ที่มีคุณสมบัติถูกต้องเหมาะสม ให้เป็นโนราที่สมบูรณ์แบบต่อไป โดยการครอบเกริด ให้โนราผู้นี้ไป ซึ่งหังจากประกอบพิธีแล้ว โนราคนนี้ ๆ ก็มีสิทธิ์มีอำนาจสามารถประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ของโนราได้อย่างครบถ้วน เป็นที่ยอมรับของครุภัติในราและโนราโดยทั่วไป เช่น พิธีแก้บน พิธีเหยียบเสน พิธีตัดจุก พิธีตัดผมผีช่อ พิธีโนราโรงครุ ตลอดจนสามารถประกอบพิธีครอบเกริดหรือผูกผ้าใหญ่ให้กับศิษย์ รุ่นต่อไปได้ เพราะขณะนั้นโนราผู้นี้ก็เปรียบได้กับ “โนราใหญ่” ดังนั้นพิธีครอบเกริด ผูกผ้าใหญ่ จึงน่าจะเรียกได้อีกอย่างว่า “พิธีรับมือโนราใหญ่” แต่สำหรับโนราที่ไม่ได้ผ่านพิธีนี้ แม้ว่าจะรำดีเพียงใด ก็ยังถือว่าเป็นโนราไม่สมบูรณ์ ที่เรียกว่า “โนราดิบ”

การทำพิธีครอบเกริดหรือผูกผ้าไหญ์ให้กับศิษย์หรือโนรารุ่นใหม่นั้น ถือว่าเป็นพิธีการที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเมื่อผู้นั้นได้ชื่อว่า เป็นโนราไหญ์ที่สมบูรณ์แล้ว ก็จะต้องขึดถือปฏิบัติตามกฎข้อกำหนดของโนราอย่างเคร่งครัด อีกทั้งต้องรับภาระในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ อีกมากmany ดังนั้นก่อนที่จะทำพิธีครอบเกริดหรือผูกผ้าไหญ์ให้แก่ผู้ใด ครูโนราผู้ประกอบพิธีจึงมักจะตรวจสอบคุณสมบัติของผู้นั้นเสียก่อน

โนรา พร้อม จ่าวัง และโนรายา ชูบัว ศิลปินแห่งชาติกล่าวทรงกันถึงคุณสมบัติของผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเกริด ผูกผ้าไหญ์ไว้ดังนี้ คือ

1. ต้องเป็นผู้ที่มีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์
2. ต้องเป็นผู้ที่ผ่านการอุปสมบทแล้ว
3. เป็นผู้ที่บริสุทธิ์ คือ ไม่เคยยุ่งเกี่ยวกับเพศตรงข้าม จนเสียความเป็นพระมหาเจริญ ก่อนรับการประกอบพิธี แต่หากสูญเสียพระมหาเจริญก็อาจแก้ไขด้วยการทำพิธีเกิดใหม่
4. ยังเป็นโสด ไม่ได้แต่งงาน หรือ หากแต่งงานแล้วก็อาจแก้ไขด้วยการทำใบหยา ร้าง โดยสมมุติกับภรรยาเสียก่อน เพื่อมิให้ประชิกอันถือว่าผิดกฎหมาย
5. มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป
6. ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้สอนถึงความรู้ความสามารถเกี่ยวกับโนรา

ของผู้นั้น

แบบทดสอบที่ 3
เรื่อง องค์ประกอบของพิธีกรรมโนราโกรงครู

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกกระบวนการเรียนรู้ เรื่อง องค์ประกอบของพิธีกรรมโนราโกรงครู ลงในกระดาษที่แยกโดยบันทึกตามหัวข้อ ดังนี้

1. โนราไหญ่าหรือนายโกรงทำหน้าที่อะไรในพิธีกรรมโนราโกรงครู

.....

2. คณะโนรา ประกอบด้วยส่วนใดบ้าง

.....

3. คนทรง หรือ ร่างทรงครูหมอนรา กือคร

.....

4. ระยะเวลาและวันทำพิธีนิยมทำกันในฤดูใด

.....

5. โกรงพิธีหรือโกรงครู สร้างแบบใด

.....

6. อุปกรณ์ประกอบพิธีที่สำคัญได้แก่

.....

.....

.....

ประเด็นอภิปราย

- ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในเรื่องมารยาทไทย ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ในส่วนของ
องค์ประกอบของพิธีกรรมโนราโวengครู

แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ (การอภิปราย / การนำเสนอ)

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน			น้ำหนัก/ จุดเน้น
	ดี (3คะแนน)	พอใช้ (3คะแนน)	ปรับปรุง (
1. การนำเสนอ	1. นำเสนอดีอ่าย น่าสนใจ 2. เสนอเรื่อง ตามลำดับขั้นตอน 3. ชักชวนผู้ฟังให้ ติดตามได้ดี 4. ใช้สื่อประกอบการ นำเสนอ	1. นำเสนอได้ดี 2. เสนอเรื่อง ตามลำดับขั้นตอน 3. ขาดการชักชวน ผู้ฟังให้ติดตาม 4. สื่อประกอบการ นำเสนอ	1. ขาดขั้นตอนใน การนำเสนอ 2. ไม่ชักชวน ผู้ฟังให้ติดตาม 3. ไม่มีสื่อ ประกอบการ นำเสนอ	3
2. บุคลิกภาพ ความคล่องแคล่ว	1. พูดได้ต่อเนื่องไม่ ติดขัด ตะกุกตะกัก 2. ก้มหน้าอ่านเนื้อหา น้อยมาก 3. แสดงท่าทาง ประกอบ เหมาะสม กับเรื่อง 4. แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย	1. พูดได้ต่อเนื่อง ติดขัด เป็นบางคำ 2. ก้มหน้าอ่าน เนื้อหาบ้าง 3. แสดงท่าทาง ประกอบน้อย 4. แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย	1. พูดไม่ต่อเนื่อง ติดขัด เป็นส่วน ใหญ่ 2. ก้มหน้าอ่าน เนื้อหาตลอดเวลา 3. ไม่แสดงท่าทาง ประกอบเลย 4. แต่งกายไม่สุภาพ เรียบร้อย	3
3. การแสดง ความคิดเห็นใน เรื่องมารยาทไทย ที่เหมาะสมกับ กาลเทศะในส่วน ขององค์ประกอบ ของพิธีกรรม /non-ライト	1. กล้าแสดงความ คิดเห็น 2. มีความเชื่อมั่น	1. จะแสดงความ คิดเห็นในบางส่วน	1. แสดงความ คิดเห็นเล็กน้อย	3

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่องที่ 4 ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ความเชื่อเกี่ยวกับครูหมอมโนรา ครูหมอมโนราคือ บุญพาจารย์โนรา และบรรพบุรุษของโนรา ที่ล่วงลับไปแล้ว บางแห่งเรียกว่า “ตายายโนรา” มี พระเทพสิงห์ บุนศรีศรัทธา พระม่วงทอง แม่ครีมาลา แม่นวลดงลงสามี โนราเชื่อว่า ครูหมอมโนรา หรือตายายโนรา มีความผูกพันกับลูกหลานและผู้มีเชื้อสายโนรา หากไม่เคารพบุชา หรือ เช่น ไหว้จะลูกลงโทษ จะแก้ได้ด้วยการบนบานบวงสรวง ถ้าจะให้ช่วยเหลือในกิจ忙อย่างกับนบานได้

ตัวชี้วัดชั้นปี

1. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและรำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม
3. อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เลือกใช้ความเชื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการประกอบพิธีกรรมได้
2. แสดงความคิดเห็นในเรื่องของคุณค่าและความสำคัญของความเชื่อของพิธีกรรมโนราโรงครูได้
3. เห็นคุณค่าและความสำคัญของความเชื่อในพิธีกรรมโนราโรงครูได้

สารการเรียนรู้

ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมโนราโรงครู

กิจกรรมการเรียนรู้

ข้อที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

- 1.1 สนทนากับนักเรียนถึงเรื่อง ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมโนราโรงครูที่นักเรียนเคยพบเห็นว่ามีลักษณะเช่นไรบ้าง โดยเน้นความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมโนราโรงครู
- 1.2 สนทนากล่าวถึงความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมโนราโรงครู

1.3 ซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรม โนราโรงครู

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

2.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวของความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรม โนราโรงครู

2.2 ร่วมกันศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรม โนราโรงครู พร้อมยกตัวอย่างและ

ซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ

2.3 ผู้สอนเสนอตัวอย่างความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรม โนราโรงครู

2.4 ให้นักเรียนคุ้ดว้อย่างความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรม โนราโรงครู พร้อมยกตัวอย่าง และซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ

2.5 อธิบายถึงข้อควรคำนึงต่างๆในความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรม โนราโรงครู ข้อควรปฏิบัติในพิธีกรรม โนราโรงครู พร้อมให้นักเรียนซักถาม

2.6 อธิบายถึงเนื้อหาและเรื่องราวต่างๆ ที่แสดงออกในความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรม โนราโรงครู โนราโรงครู ที่นำมาให้นักเรียนคุ้ด

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใหม่ และเข้ม โยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

3.1 ให้นักเรียนสังเกตความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรม โนราโรงครู จากVDOที่ครุผู้สอน เตรียมไว้

3.2 ให้นักเรียนทำการวิเคราะห์ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรม โนราโรงครู จากVDOตาม ความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

4.1 ให้นักเรียนนำใบงานมาศึกษาหัวข้อและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ร่วมกัน

4.2 ร่วมวิเคราะห์และอภิปรายเพื่อหาแนวคิด

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

5.1 ให้นักเรียนสรุปผลการวิเคราะห์ ในแต่ละประเด็นที่กำหนดให้

5.2 ผู้สอนร่วมอภิปรายถึงความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรม โนราโรงครู และซักถาม นักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆรับฟังและอธิบายถึงข้อ คำถามต่างๆ ของนักเรียน

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ / หรือการแสดงความรู้และผลงาน

6.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มน้ำเส้นอข้อสรุปผลการวิเคราะห์ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรม โนราโรงครู และซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ หน้าชั้นเรียน

6.2 ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อข้อสรุปของเพื่อนนักเรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

- 7.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู พร้อมยกตัวอย่างและซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหาเรื่องราว ต่างๆ
- 7.2 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ เรื่อง ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือ เรื่อง พิธีกรรมในราโรงครู
2. ใบความรู้
3. VDOการแสดงพิธีกรรมในราโรงครู

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด
 - ทดสอบ
 - การอภิปราย
2. เครื่องมือวัด
 - แบบทดสอบ เรื่อง ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู
 - เกณฑ์การให้คะแนนการอภิปราย เรื่อง คุณค่าและความสำคัญของความเชื่อในพิธีกรรมในราโรงครู

บันทึกหลังสอน

ลงชื่อ..... ครุผู้สอน

(.....)

ขั้นที่...../...../.....

ในความรู้ที่ 4

เรื่อง ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมโนราโรงครู

ความเชื่อในพิธีกรรมโนราโรงครู

ความเชื่อเกี่ยวกับครูหมอนโนรา คือ บุญพาการย์โนรา และบรรพบุรุษของโนรา ที่ล่วงลับไปแล้ว บางแห่งเรียกว่า “ตาายาโนรา” มี พระเทพสิงห์ บุนศรีศรัทธา พระม่วงทอง แม่ศรีมาลา แม่นวลดงสำลี โนราเชื่อว่า ครูหมอนโนรา หรือตาายาโนรามีความผูกพันกับลูกหลานและผู้มีเชื้อสายโนรา หากไม่เคารพนูชา หรือ เช่น ให้วัจฉุกลงโทษ จะแก้ได้ด้วยการบนบานบวงสรวง ถ้าจะให้ช่วยเหลือในกิจบางอย่างก็บนบานได้

ความเชื่อเรื่องการแก้บน เมื่อต้องการให้ครูหมอนโนรา หรือตาายาช่วยเหลือ หรือบนบาน เพราะถูกครูหมอนราลงโทษด้วยสาเหตุต่างๆ

ความเชื่อเรื่องการตัดจุก เมื่อย่างเข้าวัยหนุ่มสาว มักนำบุตรหลานของตนมาให้โนราให้จุก ให้ เพราะเชื่อว่าเป็นพิธีกรรมที่ขัง ศักดิ์สิทธิ์ และ โนราให้จุก มีอำนาจเรียนลับ มีค่าอาคมจะเป็นสิริมงคล

ความเชื่อเรื่องการผูกผ้าปล่อย ชาวบ้านและคณะโนราเชื่อว่าเป็นโนรา หรือเชื้อสายโนรา หากมีความประสงค์จะเลิกรำโนรา จะต้องให้โนราให้จุกทำพิธีผูกผ้าปล่อยให้ในพิธีโนราโรงครู จึงจะตัดขาดจากความเป็นโนรา และเชื้อสายสายโนราได้

ความเชื่อเรื่องการเข้าทรง ร่างทรง ชาวบ้านและคณะโนราเชื่อว่า วิญญาณของบรรพบุรุษ และครูรา ที่เรียกว่า ครูหมอนโนรา หรือตาายาโนรา สามารถครอบคลุมต่อ กับลูกหลานได้โดยผ่านโนรา ให้จุก และการเข้าทรงในร่างของครูหมอนราองค์นั้น

ความเชื่อเรื่องการเหยียบเสน ชาวบ้านและคณะโนราเชื่อว่า “เสน” เกิดจากการกระทำการ ผีเจ้าเสน ผีโภคแห่ง หรือครูหมอนโนรา หรือตาายาโนรา ต้องการให้เด็กคนนั้นรำโนรา จึงทำเครื่องหมายเอาไว้ จะแก้ได้ก็ต่อเมื่อโนราให้จุกทำพิธีเหยียบเสนให้

ความเชื่อเรื่องการรำเลินหัวความ เป็นวิธีการแก้บนของครูหมอนโนรา หรือตาายาโนรา ใช้หัวความ หรือเนื้อความเป็นเครื่องเช่น ให้วา ชาวบ้านและคณะโนราเชื่อว่า ครูหมอน หรือตาายาโนราที่ต้องแก้บนด้วยหัวความคือ “หาดเกะ” และพาก “ผีแซง”

ความเชื่อเรื่องการรำสอดเครื่องสอดกำไล ผู้ที่ต้องการจะได้รับการยอมรับในการเป็นโนรา จากครูโนราต้องผ่านพิธีรำสอดเครื่องเรียก “จำผ้า”

ความเชื่อเรื่องการครอบเกริด ผูกผ้าไหญ่ ผู้ที่เป็นโนราโดยสมบูรณ์สามารถเป็นโนราไหญ่
หรือนายโงนราได้จะต้องได้รับการครอบเกริดหรือผูกผ้าไหญ่เสียก่อน

ความเชื่อเรื่องการรักษาอาการป่วยไข้ ชาบ้านและคนโนราเชื่อว่า ครูหนอ และพิธีกรรม
รักษาอาการป่วยไข้ที่มายากความผิดปกติของร่างกายด้วยการบนนานได้

แบบทดสอบที่ 4

เรื่อง ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมโนราโกรุงครุ

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกใช้ความเชื่อตอบคำถามตรงสถานการตั้งต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ความเชื่อเรื่องการแก้บน
2. ความเชื่อเรื่องการครอบเทวิตร ผูกผ้าให้ใหญ่
3. ความเชื่อเรื่องการรำถินหัวความ
4. ความเชื่อเรื่องการเหยียบเสน
5. ความเชื่อเรื่องการรำสอดเครื่องสอดกำไถ
6. ความเชื่อเรื่องการตัดจุก

1. ผู้ที่ต้องการจะได้รับการยอมรับในการเป็นโนราจากครุโนราต้องผ่านพิธีรำสอดเครื่องเรียก “จำผ้า” มีลักษณะความเชื่อตรงกับข้อใด

2. ชาวบ้านและคณะโนราเชื่อว่า “เสน” เกิดจากการกระทำของผีเข้าเสน ผีโภคแหง หรือครูหมอมโนรา หรือตَاายาโนรา ต้องการให้เด็กคนนั้นรำโนรา จึงทำเครื่องหมายเอาไว้ จะแก้ได้ก็ต่อเมื่อโนราใหญ่ทำพิธีเหยียบเสนให้มีลักษณะความเชื่อตรงกับข้อใด

3. เมื่อย่างเข้าวัยหนุ่มสาว มักนำบุตรหลานของตนมาให้โนราใหญ่ เพราะเชื่อว่าเป็นพิธีกรรมที่คลังศักดิ์สิทธิ์และโนราใหญ่ มีอำนาจเรียนลับ มีค่าอาคมจะเป็นสิริมงคลมีลักษณะความเชื่อตรงกับข้อใด

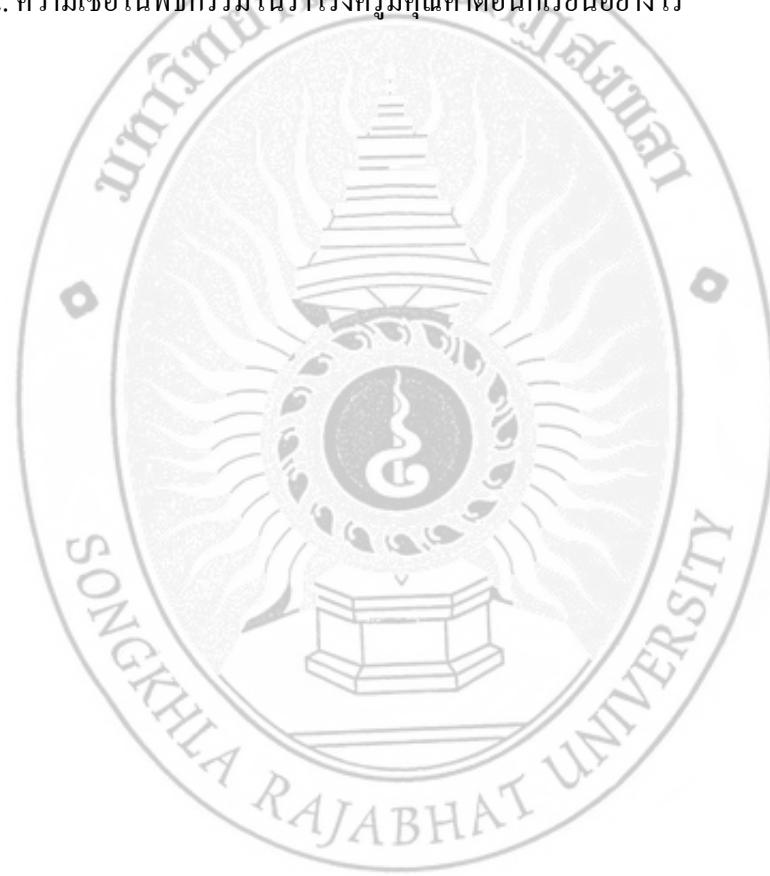
4. วิธีการแก้บนของครูหมอมโนรา หรือตَاายาโนรา ใช้หัวความ หรือเนื้อความเป็นเครื่องเช่นไห้ว ชาวบ้านและคณะโนราเชื่อว่า ครูหมอม หรือตَاายาโนราที่ต้องแก้บนด้วยหัวความคือ “ทวดเกา” และพาก “พีแซง” มีลักษณะความเชื่อตรงกับข้อใด

5. ผู้ที่เป็นโนราโดยสมบูรณ์สามารถเป็นโนราใหญ่ หรือนายโโรงโนราได้จะต้องได้รับการครอบเทวิตร หรือผูกผ้าให้ใหญ่ เสียก่อนมีลักษณะความเชื่อตรงกับข้อใด

-
6. เมื่อต้องการให้ครุฑมอโนรา หรือตายายช่วยเหลือบนบานเพราะภูกครุฑมอโนราลงโทษด้วยสาเหตุต่างๆ มีลักษณะความเชื่อตรงกับข้อใด
-

ประเด็นอภิปราช

1. ความสำคัญของความเชื่อในพิธีกรรมโนราโรงครูมีความสำคัญต่อนักเรียนอย่างไร
2. ความเชื่อในพิธีกรรมโนราโรงครูมีคุณค่าต่อนักเรียนอย่างไร

แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ (การอภิปราย / การนำเสนอ)

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้ระดับคะแนน			น้ำหนัก/ จุดเน้น
	ดี (3คะแนน)	พอใช้ (2คะแนน)	ปรับปรุง (1คะแนน)	
1. การนำเสนอ	1. นำเสนอด้วยย่าง น่าสนใจ 2. เสนอเรื่อง ตามลำดับขั้นตอน 3. ชักชวนผู้ฟังให้ ติดตามได้ดี 4. ใช้สื่อ ประกอบการ นำเสนอ	1. นำเสนอได้ดี 2. เสนอเรื่อง ตามลำดับขั้นตอน 3. ขาดการชักชวน ผู้ฟังให้ติดตาม 4. สื่อประกอบการ นำเสนออยู่	1. ขาดขั้นตอนใน การนำเสนอ 2. ไม่ชักชวน ผู้ฟังให้ติดตาม 3. ไม่มีสื่อ ประกอบการ นำเสนอ	
2. บุคลิกภาพ ความคล่องแคล่ว	1. พูดได้ต่อเนื่องไม่ ติดขัด ตะกุกตะกัก 2. ก้มหน้าอ่าน เนื้อหาน้อยมาก 3. แสดงท่าทาง ประกอบ เหมาะสม กับเรื่อง 4. แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย	1. พูดได้ต่อเนื่อง ติดขัด เป็นบางคำ 2. ก้มหน้าอ่าน เนื้อหามาก 3. แสดงท่าทาง ประกอบน้อย 4. แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย	1. พูดไม่ต่อเนื่อง ติดขัด เป็นส่วน ใหญ่ 2. ก้มหน้าอ่าน เนื้อหาตลอดเวลา 3. ไม่แสดงท่าทาง ประกอบเลย 4. แต่งกายไม่สุภาพ เรียบร้อย	
3. การแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับ คุณค่าและ ความสำคัญของ ความเชื่อใน พิธีกรรมโบราณ ครรภ์	1. กล้าแสดงความ คิดเห็น 2. มีความเชื่อมั่น	1. จะแสดงความ คิดเห็นเป็นบางครั้ง	1. แสดงความ คิดเห็นเล็กน้อย	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่องที่ 5 ขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราตรี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การจัดพิธีกรรมในราตรี เริ่มตั้งแต่การไหว้พระภูมิ โรงพิธีพระ แล้วเข้าโรงในวันแรก ซึ่งเป็นวันพุธตอนเย็น จากนั้นจึงทำพิธีเบิกโรง ลงโรง กาศครู เชิญครู กราบครู ในราไหญ์รำถวายครู จับบทดังเมือง ตามด้วยการร่ายรำท่าไว้

วันที่สอง ซึ่งเป็นวันพุธที่สองคือ เป็นพิธีไหญ์จะมีการเข้าทรงและถวายของ เช่น ไหว้ต่างๆ บนศาลเพียงตา เมื่อครุฑมอโนราประทับเข้าทรงแล้ว ร่างทรงก็จะกินดอกไม้ไฟ (เทียนที่จุดไฟไว้ สามถิ่นเก้าดอก) พิธีจะเริ่มจาก การลงโรง กาศโรง เชิญครู ในราทั่วไปรำถวายครู การรำสอดเครื่อง สอดคำไถ่ ทำพิธีครอบเกริด หรือผูกผ้าไหญ์ พิธีแก็บนด้วยการรำถวายครูและออกพรรษา พิธีผูกผ้า ปล่อย และการรำท่าไว้ในเวลากลางคืน

วันที่สาม เริ่มตั้งแต่ ลงโรง กาศครู เชิญครู การรำท่าไว้ รำบทสิง-song เพลง สิง-songบท * เหยียบเสน *ตัดผูมผีช่อ *รำบทคล้องหงส์ *รำบทแหงเขี้(จะเรี้ย) เป็นอันเสร็จพิธี

*พิธีกรรมความเชื่อเรื่องเหียบเสน : เสน คือปานแดงที่ขึ้นมาอย่างน่าเกลียดน่ากลัว ส่วนมากจะขึ้นตามใบหน้า รักษาด้วยแพทย์แผนปัจจุบันไม่หาย แต่เมื่อเข้าสู่พิธีกรรมนี้แล้ว ให้ โนราเหียบตรงที่เป็นเสน เสนก็จะค่อยๆ งานหายภายใน 1 เดือน

*พิธีแหงเขี้ (จะเรี้ย ทำขึ้นจากต้นกล้วยตามนีเท่านั้น) เป็นพิธีที่ทำขึ้นเพื่อแก็บนตามคำร้อง ของผู้ที่บ่นบานศาลกล่าวอาไว เริ่มจากพิธีมีการเบิกเนตร เบิกปาก (มีของใส่ไว้ในปากจะเรี้ย) หลังจากนั้น จะทำพิธีเรียกหัวใจให้มาสิงสถิตในจะเรี้ย ซึ่งจะต้องให้ค่าาเรียกตามความเชื่อ หาก ผู้ใดที่บ่นบานศาลกล่าวให้สมหวังในสิ่งที่ต้องการแล้ว หากไม่ทำตามคำที่บ่นบานไว้จะต้องเกิดเหตุ วินาศกับตนเอง หรือไม่ก็จะเกิดขึ้นกับคนในครอบครัว

ตัวชี้วัดชั้นปี

1. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม
2. แสดงมารยาทไทยได้เหมาะสมกับกาลเทศะ
3. อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครูตามกาลเวลาและช่วงรักษาวัฒนธรรมอันดีงามได้
2. บอกกระบวนการขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครูได้

สาระการเรียนรู้

ขั้นตอนการประกอบพิธีกรรมในราโรงครู

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1.1 สนทนากับนักเรียนถึงเรื่อง ขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครูที่นักเรียนเคยพบเห็นว่ามีลักษณะเช่นไรบ้าง โดยเน้นขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู

1.2 สนทนารถึงขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู

1.3 ซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู

ขั้นที่ 2 สำรวจหาความรู้ใหม่

2.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวของขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู

2.2 ร่วมกันศึกษาขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู พร้อมยกตัวอย่างและซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ

2.3 ผู้สอนเสนอตัวอย่างขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู

2.4 ให้นักเรียนดูตัวอย่างขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู พร้อมยกตัวอย่างและซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ

2.5 อธิบายถึงข้อควรคำนึงต่างๆ ในขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู ข้อควรปฏิบัติในพิธีกรรมในราโรงครู พร้อมให้นักเรียนซักถาม

2.6 อธิบายถึงเนื้อหาและเรื่องราวต่างๆ ที่แสดงออกในขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู ที่นำมาให้นักเรียนดู

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ/ความรู้ใหม่ และเข้มแข็งความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

3.1 ให้นักเรียนสังเกต ขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครูจากVDOที่ครูผู้สอนเตรียมไว้

3.2 ให้นักเรียนทำการวิเคราะห์ขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู จากVDOตามความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

4.1 ให้นักเรียนนำใบงานมาศึกษาหัวข้อและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ร่วมกัน

4.2 ร่วมวิเคราะห์และอภิปรายเพื่อหาแนวคิด

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

5.1 ให้นักเรียนสรุปผลการวิเคราะห์ ในแต่ละประเด็นที่กำหนดให้

5.2 ผู้สอนร่วมอภิปรายถึงความเชื่อมโยงกับพิธีกรรมในราโรงครูและซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆรับฟังและอธิบายถึงข้อคำถามต่างๆ ของนักเรียน

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ / หรือการแสดงความรู้และผลงาน

6.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปผลการวิเคราะห์ขึ้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู และซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ หน้าชั้นเรียน

6.2 ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อข้อสรุปของเพื่อนนักเรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

7.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู พร้อมยกตัวอย่างและซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ

7.2 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ เรื่อง ขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- VDO ขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู

- ใบความรู้ เรื่อง ขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด

1.1 ทดสอบ

2. เครื่องมือวัด

2.1 แบบทดสอบ เรื่อง ขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู

บันทึกหลังสอน

ในความรู้ที่ 5

เรื่อง ขั้นตอนการจัดพิธีกรรมโนราໂຮງຄຽ

ขั้นตอนการประกอบพิธีโนราໂຮງຄຽ

การໄປແສດງໂນරາ ນັ້ນເມື່ອເຈົ້າກາພເຮັກຫາໄປແສດງ ຈະມີການຈັດຕັ້ງ ‘ບັນໜາກ’ ທີ່ຈັດຕັ້ງດ້ວຍໜາກພລູ 3 ຄຳ ໄປມອນໃຫ້ຫວ່າໜ້າຄະນະ ລ້າໂນຣາຮັບບັນໜາກໄວ້ແສດງວ່າຮັບຈະໄປແສດງ ເຮັດວຽກວ່າ “ຕິດບັນໜາກ”

ເມື່ອຄະໂນຣາມີກໍາຫັດແນ່ນອນແລ້ວວ່າ ຈະໄປແສດງທີ່ໄດ້ ກີ່ຈະເຕັ້ງສິ່ງຂອງເຄົ່ອງໃຊ້ອຸປະກຣົນ ຕ່າງໆ ໄວ້າໃຫ້ພຣັນ ກ່ອນເດີນທາງນາຍໂຮງຫຼື້ອ້າຫວ່າໜ້າຄະນະພຣັນທີ່ລູກຄູ່ແລະຜູ້ແສດງທຸກຄົນ ຈະຕ້ອນນຳເຄົ່ອງຄົນຕ່ຽມຮ່ວມກັນບັນຫຸນຂອງນາຍໂຮງ ເພື່ອທຳພິທີຍາກເຄົ່ອງ ຜູ້ທຳພິທີຈາກເປັນນາຍໂຮງຫຼື້ອ້າໝອ ເຕັ້ງປະຈຳຄະນະ ຜູ້ທຳພິທີຈະບໍລິການຄາພຣັນກັບການບໍລິການບໍລິການຂອງລູກຄູ່ການບໍລິການບໍລິການຕ່ຽມຮ່ວມຕໍ່ໄມ້ ການເປົ້າປັ້ງຕໍ່ການຕໍ່ກລອງ ຕ່ອດ້ວຍທັນໂທນິ້ງ ປຶ້ງຕາມລຳດັບ ການທຳພິທີຜູ້ທຳທີ່ຕ້ອງຫັນຫຼາໄປທາງທີ່ສະວັນອອກ ຄື່ອວ່າເປັນທີ່ສົມກລ ດັນຕ່ຽມຮ່ວມຕໍ່ການບໍລິການຂອງສະລື່ອງ

ພິທີການວັນແຮກ

ວັນແຮກຂອງພິທີການຄຣອນເທຣິດຫຼືວັນພຸດ ມີລຳດັບດັ່ງນີ້ຄືວ່າ

1. ການຂອທິ່ງເປັນພິທີການທີ່ເຈົ້າກາພຫຼື້ອ້າຜູ້ເຂົ້າຮັບການປະກອບພິທີ ຈັດດອກໄນ້ຢູ່ປະເທິບນ ໄປນອກກລ່າວແກ້ພະກຸນີເຈົ້າທີ່ ແລະສິ່ງສັກດີສີທີ່ຕ່າງໆ ໄຫທຽບລຶ່ງການທີ່ຈະປະກອບພິທີໂນຣາໂຮງຄຽ ອັນຈະໄດ້ໄມ່ເປັນການລ່ວງເກີນ ລົບໜູ້ຫຼື້ອ້າຫວ່າໜ້າຫານຕາແກ່ເຈົ້າຂອງສະຖານທີ່

2. ການເຂົ້າໂຮງ ໃນຕອນນ່າຍເມື່ອຄະນະໂນຣາເດີນທາງມາລົງ ເຈົ້າກາພຫຼື້ອ້າຜູ້ເຂົ້າຮັບການປະກອບພິທີ ຈັດບັນໜາກໄປຮັບຄະນະໂນຣາ ອື່ນ ເອາໜາກພລູ 3 ຄຳ ເທິບນ 3 ເລີ່ມ ໄສ່ຂັ້ນໄປມອນໃຫ້ກັນໂນຣາໃຫ້ໜູ້ ເມື່ອໂນຣາໃຫ້ໜູ້ຮັບບັນໜາກແລ້ວຈະນຳສາມາຊີກຄນອື່ນໆ ເຂົ້າໂຮງຄຽ ໂດຍໂນຣາໃຫ້ໜູ້ຄື້ອງບັນໜາກແລະເທຣິດທີ່ອູ່ໃນໜຸ່ມ ນຳໄປວາງຄາງໂຮງຄຽ ການເຂົ້າໂຮງຈະເຂົ້າໂຮງທາງທີ່ເກີນແລະກ່ອນຈະເຂົ້າກາຍໃນບໍລິການໂຮງຄຽ ໂນຣາໃຫ້ໜູ້ຈະໃໝ່ມື້ອັນທີ່ເສາກຄາງດ້ານຫຼາຍໂຮງ ແລ້ວກ່າວຄໍາທັກທາຍເຈົ້າທີ່ຫຼື້ອ້າທັກເຈົ້າໂຮງທີ່ທຳຫຼາທີ່ຄູແລຣັກຍາໂຮງເພື່ອຂອງຄວາມສວັສດີມີ້ຂໍ້ວ່າ “ພຸທັນຄຸນ ຫຼຸມນັ້ນກັນ ສັງໜັງຮັກຍາ ອົດບານມີຕາ ຕັ້ງຈຳໂຮງຍັງ (ອູ່) ພົມ.....ຢັ້ງ ສັງຫຼັກຫາຕິ ຕິໂລກະວິຖູ ບ້າພເຈົ້າຈະເຂົ້າມາທຳພິທີໂຮງຄຽ ໂປຣດ ໄກ້ຄວາມສະດວກດ້ວຍ.....ເອົວ.....ທຳຕ້າ (ທຳໄດ້) ໂອກໃຫ້ສວັສດີມີ້ຂໍ້ວ່າ” ແລະເມື່ອຂັ້ນສັນກາຮະເຂົ້າໂຮງຄຽເຮັບຮ້ອຍແລ້ວ ກີ່ທຳພິທີ “ຕັ້ງເຄົ່ອງ” ເພື່ອເປັນການບອກຄ່າວຄຽມໂນຣາວ່າບັນໜີ ໄດ້ມາຄົ້ງໂຮງພິທີເປັນທີ່ເຮັບຮ້ອຍແລ້ວໂດຍໃຫ້ລູກຄູ່ບໍລິການຕ່ຽມຮ່ວມຕັ້ງເຄົ່ອງປະນາມ 5 – 10 ນາທີ ຕຽມຄາງໂຮງ ເຄົ່ອງດັນຕ່ຽມທີ່ໃຊ້ບໍລິການປະກອບດ້ວຍທັນ ກລອງ ໂທນິ້ງ ປຶ້ງ ເມື່ອຈົບການຕັ້ງເຄົ່ອງແລ້ວຈຶ່ງເປັນການຕົກແຕ່ງໂຮງພິທີ

3. ตั้งเครื่องบูชา โดยจัดเครื่องสังเวย แยกเป็น 2 ชุด กือ เครื่องบูชาถวายครูบันศาลหรือพาไล 1 ชุดกับเครื่องบูชาท่องโรง (ที่พื้นกลางโรง) 1 ชุด

3.1 เครื่องบูชาถวายครูบันศาล ประกอบด้วย หมาก พลุ 9 คำ ดอกไม้ 9 ดอก เครื่องเชี๊ยน 1 สำรับ เทียน 9 เล่ม หมอน 1 ใบ เสื่อ 1 พื้น ผ้าขาว 2 พื้น ผ้านุ่ง – ห่ม ชาย 1 ชุด ผ้านุ่ง – ห่ม ผ้ายิ่ง 1 ชุด กล้วย 3 หวี อ้อย 9 ท่อน มะพร้าว 3 ใบ ขนมพอง ขนมลา ขนมบัว ขนมดีชา ขนมไก่ป่า โดยจัดเป็นสำรับ 3 สำรับ เหล้าขาว 2 ขวด เปิดสุก 1 ตัว ไก่สุก 1 ตัว หัวหมูสุก 1 หัว (พร้อมขาและหาง) ของหวาน 12 ชนิด (ที่ 12) (สำหรับของหวานต้องเปลี่ยนทุกวัน ยกเว้น ไก่ เปิด หมู่ อาจจะเปลี่ยนหรือนำไปอุ่นแล้วนำวางใหม่) นายศรี 1 ตัน ผลไม้ต่างๆ 1 สำรับ ข้าวสารพร้อมหมากพลุ 3 คำ ด้วยดินขาว 3 ริ้ว เงิน 3 บาท จัดใส่ลงในภาชนะที่สามด้วยกระถุงหรือเตยขนาดเล็ก เรียกว่า “สอนนั่ง” หรือ “สอนราด” 3 กระสอบ หม้อน้ำมนตร์ 1 ใบ ใส่น้ำและใบเลียงพร้อมมัดเป็นกำ เทริดโนรา 9 ยอด หน้าพวนชายและหญิงอย่างละ 1 หน้า

การจัดเครื่องบูชาบันศาล ทางทิศใต้มีหัวหมอนแล้ววางหน้าพวนชายอยู่ทางขวาของหน้าพวนหญิง (ทางศี) หน้าหัวหมอน จัดวางเทียน 9 เล่ม โดยปักไว้กับไม้แทระ (ไม้ไผ่ที่ใช้เป็นเครื่องดนตรีประเภทตีประกอบจังหวะ) และถัดจากที่วางเทียนออกมา วางหมากพลุ 9 คำ กำไล โนรา 9 วง เล็บโนรา 9 อัน ดอกไม้ 9 ดอก โดยจัดวางกำไลโนรา เล็บโนรา ดอกไม้ซ่อนทับบนหมากพลุ ถัดออกมาก็จัดวางเครื่องเชี๊ยน 1 สำรับ ไก่กับเครื่องเชี๊ยนต้านซ้ายวางหม้อน้ำมนตร์ และสอนราด 3 กระสอบ ต้านขวาจัดวางผ้านุ่งห่มชายและหญิงและเหนือหัวหมอนวางหน้าพวนผูกผ้าขาวทำเพดาน บนเพดานใส่หมากพลุ 1 คำ ดอกไม้ 1 ดอก ข้าวตอก 3 ดอกเทียน 1 เล่ม ส่วนทางทิศเหนือของศาล จัดวางเครื่องสังเวยที่เป็นของหวาน ของคาว ผลไม้ เหล้าและส่วนกลางศาล (“ตรงอกไก”) ทางทิศตะวันออก วางนายศรี และริมศาลต้านหน้าปักไม้และวางเกริด ทางทิศเหนือ 4 ยอด ทางทิศใต้ 5 ยอด เครื่องบูชาบันศาลทุกอย่าง ปักเทียนไว้ที่ละ 1 เล่ม และสำหรับที่เกริดใช้ปักบนไม้หน้าเกริด

3.2 เครื่องบูชาท่องโรง ประกอบด้วย นายศรี 1 ตัน เทียนชัย 1 ตัน (ขนาดความสูงเท่ากับความสูงของผู้เข้ารับการประกอบพิธี ไส้เทียน มีจำนวนเส้นด้วยตามอายุของผู้เข้ารับการประกอบพิธี) เสื่อ 1 พื้น หมอน 1 ใบ ผ้าขาว 1 พื้น หมากพลุ 9 คำ ดอกไม้ 9 ดอก เล็บโนรา 9 อัน กำไลโนรา 9 วง เหนือนายศรีและเทียนชัยผูกผ้าขาวทำเพดานห้องโรงด้วยผ้าขาวบนเพดานใส่หมากพลุ 1 คำ ดอกไม้ 3 ดอก เทียน 1 เล่ม หมอนที่ใช้ที่ห้องโรงนี้ เรียกว่า “หมอนกราบ” หมอนกราบจะใช้ผ้าขาวห่อโดยรอบ 1 – 2 รอบ แล้วปล่อยให้ผ้าขาวที่ห่อหล่อปูراب ไปตามความขาวของเสื่อ แล้วใช้เสื่อพันรอบหมอนอีกประมาณ 1 – 2 รอบ

4. พิชีสงม์ หลังจากจัดวางเครื่องบูชาครูเรียบร้อยแล้ว เป็นพิชีสงม์ โดยนิมนตร์พระสังฆจำนวน 5 รูป สาดเจริญพระพุทธมนตร์ในโรงครูโดยใช้ส่วนหลังที่เป็นเพิงพักของโนราเป็นสถานที่ประกอบพิชีเจ้าภาพและคณะโนราทุกคนเข้าร่วมในพิชีโดยพร้อมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เข้ารับการประกอบพิชีและโนราใหญ่ผู้ประกอบพิชีจะต้องอยู่ร่วมในพิชีโดยตลอด หลังจากจบพิชีสงม์แล้ว เป็นการรับประทานอาหาร

5. พิชีเบิกโรง ในตอนค่ำที่เรียกว่า “เวลานกชุมรัง” โนราใหญ่ประกอบพิชีเบิกโรงอันเป็นการขอสถานที่ตั้งโรงโนรา และขอการเมืองจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ตลอดเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้ให้มาชุมนุมพร้อมกันในโรงโนรา พิชีเริ่มจากโนราใหญ่นำพาที่ใส่เครื่องกำนัล หรือที่มักเรียกกันในท้องถิ่นว่า “เครื่องเบิกโรง” อันประกอบด้วย ดอกไม้ เทียน 3 เล่ม หมากพลู 3 คำเงินคำนิดตามที่โนรากำหนด พร้อมด้วยคำไอลโนรา 3 วง เล็บโนรา 3 อัน ออกมานั่งกลางโรงหันหน้าไปทางศาล หรือ พาไอล จากนั้นนำเครื่องดนตรี ประกอบด้วย กลอง ทับ 2 ใบ และโหนมง ปิงมาระห้างหน้าโดยเรียงลำดับจากซ้ายไปขวา คือ วงกลองนอนอยู่ซ้ายสุด โดยหันด้านที่เป็นหนังเข้าหาศาลและโนราใหญ่ แล้ววงทับ 2 ใบ โดยหันส่วนหน้าไปทางศาล และหันด้านส่วนที่เป็นปากลำโพงเข้าหาโนราใหญ่ และวงโหนมงอยู่ด้านขวาสุด จากนั้นโนราใหญ่เอ้าใบพลู 3 ใน มาลงอักระทีละใบ แล้วพับครึ่ง แล้วม้วนเป็นรูปกรวย เอามากใส่ในกรวย เรียกว่า “หมากจูกอก” เสร็จแล้วเอามากคำที่ 1 วงบนทับใบซ้าย พร้อมวงคำไอล 1 วง เล็บ 1 อัน ดอกไม้ 1 ดอก หมายคำที่ 2 วงบนทับอีกใบ พร้อมกับวงคำไอล 1 วง เล็บ 1 อัน ดอกไม้ 1 ดอก และหมายคำที่ 3 วงบนกลอง พร้อมด้วยคำไอล 1 วง ดอกไม้ 1 ดอก เสร็จแล้วจุดเทียนปักบนทับและกลองจากนั้นตั้งนะโม 3 จบ แล้วกล่าวคำบูชา พระรัตนตรัย กล่าวชุมนุมเทวดา กล่าวชุมนุมครู จบแล้วจึงทำพิชีชัดมาก

พิชีชัดมาก เริ่มจากโนราใหญ่เอามากคำแรกชัดเข้าไปในทับ เพื่อเป็นการบูชาครู โนราโดยใช้มือข้างซ้ายจับเทียน คำไอล เล็บ ที่วางอยู่บนทับใบซ้าย พร้อมกับปากลำโพงทับขึ้น เล็กน้อย ใช้มือข้างขวาจับหมายที่วางบนทับ แล้วบริกรรมค่า จบแล้วชัดมากให้ลอดคำไอลเข้าไป ในทับ ใช้มือขวาตีทับพร้อมกับการตีกลอง และโหนมง ปิง ของลูกคู่ที่เป็นผู้ช่วยเป็นท่านองรัว หมายคำที่ 2 เอาสอดไว้ได้เดื่อพร้อมบริกรรมค่า เพื่อเป็นการบูชาพระแม่ธรณีและพระภูมิเจ้าที่ หมายคำที่ 3 บริกรรมค่าแล้วชัดขึ้นบนหลังคา เพื่อเป็นการบูชาเทวดา เสร็จแล้วดับเทียนทั้ง 3 เล่ม เป็นเสร็จพิชีการเบิกโรง

6. โหนมโรงหรือลงโรง คือ การประโคมดูตรีหลังจากเสร็จสิ้นพิชีเบิกโรงโดยลูกคู่จะทำหน้าที่บรรเลงดนตรีในทำนองด่าง ๆ ไปเรื่อย ๆ จนครบ 12 เพลง ซึ่งจุดประสงค์ของการโหนมโรงอาจสันนิษฐานได้หลายประการ เช่น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของการบรรเลงเพื่อเป็นสัญญาณบอกให้ชาวบ้านทราบว่าใกล้จะถึงเวลาแสดงแล้ว

7. ภาคครูหรือเชิญครู เป็นการขับร้องบทกลอนเพื่อเป็นการระลึกถึงครูในราและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่เคารพนับถือ เพื่อขอบริมีมาช่วยคุ้มครองป้องกันอันตรายภัยพิบิตต่าง ๆ และขอความสวัสดิมงคลให้เกิดขึ้น อันจะทำให้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมทั้งปวงที่จะปฏิบัติบทกลอนที่จะนำมาภาคครูมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ การระลึกถึงบุญคุณของครูอาจารย์ ความเป็นมาของในรา การแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัย การขอมาลาไทยต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย การภาคครูในการทำพิธีในราโรงครู จะต้องทำให้ครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วย 4 ตอน หรือ 4 ทำนอง โดยแต่ละทำนองจะมีความแตกต่างกันออกไปได้แก่

ตอนที่ 1 เรียกว่า “บทนานເວ” เป็นการร้องโดยไม่มีคนตีประกอบ บทร้องจะขึ้นต้นด้วยคำว่า

“โน โนมตสສະ ນະ กອ នກ ນະ เล่าແຫລະรືນຮົນ ລູກຈະໄໝວ້ານາງຊຣົມ...ຝຶ່ງແພນ	
ເອາຫລັງເຂົ້າມາຮອງເປັນແທ່ນ	ຮອງຕິນຫາວນນຸ່ມຍີ.....ທັງຫລາຍ
ຫັ້ນກວດດິນດຳ	ຄົດມາຫັ້ນນຳ.....ອອງທຣາຍ
นาຄນາສເຈົ້າຄາສາຍ	ຈະບານໃຫ້ໂນແນ.....ໂນໄນ”

ตอนที่ 2 เรียกว่า “บทຖຸກຍົງນາມຢາມດີ” หรือ “ເພລງກຣາວ” การร้องของบทนี้มีคนตีบรรเลงประกอบ คือ ทับ กลอง ໂທນ່ຳ และฉົ່ງ บทร้องขึ้นต้นด้วยคำว่า

“ຖຸກຍົງນາມຢາມດີ	ປ້ານີ້ຂອບຍາມພຣະເວລາ
ຂອບຖຸກຍົງເບີກໂຮງ	ນວງສຽງຮາຈຄຽງຊົ່ວໜ້າ
ຂອບຖຸກຍົງຄຽງຫ້າ	ປ້ານີ້ຂອບຍາມຂອງພ່ອແລ້ວ
ອຍ່າໃຫ້ລໍາບານສູງ	ຫາວີ່ອພ່ອຫຼຸກຮະໜ່ອມແກ້ວ”

ตอนที่ 3 เรียกว่า “บทร່າຍແຕຮະ” หรือ “บทຮ່າຍໜ້າແຕຮະ” หรือ “บทໜ້າແຕຮະ” การร้องบทร່າຍແຕຮະ เป็นการร้องประกอบกับคนตีในทำนองจังหวะเริwa ประกอบด้วยໂທນ່ຳ ฉົ່ງ ແຕະ และทับ บทร้องขึ้นต้นด้วยคำว่า

“ສຣເສຣີຢູ່ຮາຈຄຽງເທົ່ານັ້ນແລ້ວ	ຜ່ອງແຜ້ວເປັນເພລງພຣະຄາດາ
ຈະໄໝວ້ານາງທັງສົງຮາມພາລີ	ໄໝວ້ານາງຊຣົມເມຂລາ
ໄໝວ້າບົງຄົງວາຈາ	ພຣະຄູມີມາຫາລາກມຫາຊ້ຍ
ໄໝວ້າແມ່ໂກຄວດີ	ໄໝວ້ານາງຊຣົມເນື້ອເຍັນເປັນໄໝ່

ตอนที่ 4 เรียกว่า “เพลงทับ” หรือ “เพลงทับเพลงโภน” การร้องบทนี้จะร้องประกอบดนตรี ประกอบด้วย ทับ โนม่ง ฉิ่ง แตระ ขณะร้องตันเสียง (ผู้ร้องนำ) จะยึดทำนองทับเป็นหลักบทร้องขึ้นต้นด้วยคำว่า

“หัดถังสองประคงตั้ง	ยกขึ้นเหนือศรีรัง ดังดอกปทุมมา
ไห้วมูนีนา遁พระศาสดา	พุทธัชชามาจจะ ไห้วพระอาจารย์”

8. ชุมนุมครู เป็นการขับร้องบทกลอน เพื่อเป็นการเชื่อเชิญ อำนาจอาณานุภาพคุณครูอาจารย์ สิงคักดีสิทธิ์ พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ให้มาสถิตอยู่ในร่างกายของตนเองและขัดสิ่งไม่ดีออกไป เพื่อที่ตนจะได้เป็นผู้นำประกอบพิธีการต่อไป บทกลอนที่ใช้ร้องชุมนุมครู เรียกว่า “บทสัดดี” หรือ “บทสัสดี” การร้องนี้จะร้องประกอบกับการบรรเลงดนตรีประกอบด้วย ทับ โนม่ง ฉิ่ง กลอง แตระ บทร้องขึ้นต้นด้วยคำว่า

“ฤกษ์งามยามดี	ปานีชอบยามพระเวลา
สัสดีข้าเหอ	เชิญท่านมาสิงตัวข้าหารา
ข้าน้อยขอเรียนอรรถ	ขอเรียนตรัสพรา��า
ศัต្ដรุจะมีมา	ขอให้วินาศวิลัยสาย”

9. บุดเทียนอธิษฐานหรือ “เทียนค่าตัว” การจุดเทียนอธิษฐานจะอยู่ในตอนปลายของช่วงชุมนุมครู (บทสัดดี) โดยผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเกริดเข้าบ้านคุกเข้าหน้าเทียนอธิษฐาน กราบ 3 ครั้ง แล้วอธิษฐานจิต และลูกขึ้นบุดเทียน แล้วนั่งลงกราบอีก 3 ครั้ง เทียนอธิษฐานจะจุดตามไว้ ตลอด 3 วัน จนเสร็จสิ้นพิธีการทุกอย่างจึงจะครบ เหตุที่เรียกว่า “เทียนค่าตัว” ก็เพราะว่า ต้นเทียน ดังกล่าวจะต้องมีความสูงและจำนวนค่ายที่ทำໄส์เทียนเท่ากับจำนวนความสูงและอายุของผู้เข้ารับ การประกอบพิธีครอบเกริด ความเชื่อเกี่ยวกับเทียนอธิษฐาน กล่าวว่าหากจุดเทียนตามไว้ตลอด 3 วัน ของการทำพิธีโรงครู หากว่าเทียนต้นนั้นเหลือมากเท่าไหร่ เช่น สูงกว่าระดับเข่า สูงกว่าระดับสะเอว ก็แสดงว่าต่อไปผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเกริดผู้นั้นจะเป็นโภราทีมีเชื้อเสียง มีความเจริญรุ่งเรือง ก้าวหน้าในการเป็นโภราต่อไป

10. กราบครู การกราบครูจะทำหลังจากโภราใหญ่ชุมนุมครูจบ โภราในคณะจะจัดวงหมากพลุ ดอกไม้ กำไล และเล็บ วางบนหมอนกราบเรียงกันเป็น 9 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วยหมากพลุ 1 คำ กำไล 1 วง และเล็บ ทั้ง 9 ชุด ผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเกริดและผู้ที่มีเชื้อสายโภราทำพิธีกราบครูโดยเฉพาะผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเกริด ต้องนั่งในเสื่อที่มีผ้าขาวปูไว้พื้น

เดียวกับที่วางแผนอนกราบแล้วโนราให้ผู้นำกราบครู การกราบครูจะกราบรวมทั้งหมด 18 ครั้ง กือ นั่งกราบ 3 ครั้ง ยืนกราบ 3 ครั้ง แล้วปักธิตในลักษณะเช่นนี้รวม 3 ชุด และเมื่อกราบครั้งสุดท้าย หมอบกราบค้างไว้ โนราให้ผู้จะยกไม้แทระที่ปักเทียนทั้ง 9 เล่ม วนเหนือน่องพระผู้กราบครู 3 ครั้ง เป็นเสร็จพิธีการกราบครู

11. เช่นครูหมօ หลังจากกราบครูเสร็จแล้ว โนราให้ผู้จะขึ้นไปบนศาลาเพื่อทำพิธีเช่นครู หมօ โดยเปิดขาดเหล้าใส่แก้วและใช้เหล้าประพรມไปท้า ๆ เครื่องนูชาและเครื่องสังเวยบนศาลา ขณะประพรມเหล้าดังกล่าวคำนูชาไปพร้อมกันว่า

“พุทธสัญชา ครูหมօโนรา ตายายโนรา นูชาบันติ
รัมมสัญชา ครูหมօโนรา ตายายโนรา นูชาบันติ
สังฆสัญชา ครูหมօโนรา ตายายโนรา นูชาบันติ”

จบแล้วก็ลงมากราบที่หมอบกราบอีก 3 ครั้ง เป็นเสร็จพิธีการเช่นครูหมօ

พิธีกรรมวันที่สอง

คือวันพุทธสบดี ซึ่งถือเป็นวันครู เป็นวันที่ประกอบพิธีให้ผู้ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง พิธีกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย

1. ชุมนุมครู พิธีเริ่มตอนยามรุ่ง โดยเริ่มจากบรรเลงดนตรีโหนโรง จบแล้วโนราให้ผู้ร้องบทกาศครู (ทำนองร่ายแทระ) ร้องเชิญครูด้วยบทสวดดี ให้ครูหมอมามาชุมนุมในโรงพิธีอีกครั้งหนึ่ง

2. กราบครู การกราบครูในตอนเช้านี้ ก็มีวิธีการปักธิตเช่นเดียวกับการกราบครูตอนกลางคืนของวันพุธ แต่ผู้ร่วมกราบจะมีเฉพาะ โนราให้ผู้กับผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเกริดผูกผ้าให้ผู้

3. ถวายเครื่องนูชาและเครื่องสังเวยบนศาลา คือ หลังจากกราบครูเรียบร้อยแล้ว โนราให้ผู้จุดเทียนที่เครื่องนูชา เครื่องสังเวยบนศาลาทุกที่ เสร็จแล้วก็ถวายเครื่องสังเวยและเครื่องนูชาบนศาลา

4. พิธีสงฆ์ ได้นิมนตร์มาสาดเจริญพระพุทธมนตร์ในตอนเย็นวันพุธ สำหรับพิธีสงฆ์ในตอนเช้า โนราให้ผู้และผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเกริดรับศีลและรับน้ำพระพุทธมนตร์จากพระภิกษุสงฆ์ พระสงฆ์จะอยู่ในโรงพิธีเพื่อเริ่มพิธีตัดจุกและครอบเกริด

5. พิธีตัดจุก หลังจากเสร็จพิธีสงฆ์แล้ว โนราให้ผู้ซึ่งช่วยและผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเกริด แต่งตัวที่กางโง่ครูในลักษณะของการแต่งกายแบบโนราทั่วไป แต่ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นโนราให้ผู้จะแต่งกายในลักษณะที่ต่างไปจากโนราคนอื่น ๆ คือ จะแต่ง “พอก” เมื่อผู้เข้ารับการ

ประกอบพิธีครอบเทวิตรัตต์ตัวเรียบร้อยแล้วก็จะแบ่งหมอกออกเป็น 3 ปอย เสร็จแล้วให้เข้านั่งบนที่ที่จัดเตรียมไว้ คือ นั่งบนฐานพานโตกแล้วเอาเท้าทั้งสองข้างวางบนขัน 12 นักมัตร ซึ่งกว่าอยู่บนขันอีกใบหนึ่งที่หงายอยู่ ในขันใบที่หงาย ใส่น้ำ มีดโกน หินลับมีด หญ้าคา หญ้าเบ็ดmom ในเงินใบทอง ใบยอด ใบทองหลาง ข้าว 3 ร่วง ทอง เงินบาท กระไร ทั้งนี้เพื่อเป็นเกลี้ดว่าให้ผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเทวิตรัตต์ มีบารมีบริสุทธิ์ มีปัญญาเจิญแหลม คมคาย ร้ายแรงรุ่งเรือง มีชื่อเสียงได้พานโตกและขันปูรองด้วยผ้าขาวการนั่งของผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเทวิตรัตต์ในการตัดจูก นั่งประนมมือหันหน้าไปทางศาล (ทิศตะวันออก) เมื่อนั่งเรียบร้อยแล้วคนตระเบียบเรียงเพลงเชิด โนราใหญ่นิมนตร์พระภิกขุที่เป็นหัวหน้าให้ตัดจูกปอยหนึ่ง และประพรนนำ้มนตร์ แล้วบิความรدا ญาติมิตร ตัดจูกปอยหนึ่ง และประพรนนำ้มนตร์สุดท้ายโนราใหญ่เป็นผู้ตัดจูกปอยที่เหลือและประพรนนำ้มนตร์ เป็นเสร็จพิธีตัดจูก

การทำพิธีตัดจูก ผู้ที่เข้ามาตัดจูกจะยืนบนผ้าขาวข้างหน้าของผู้เข้ารับการประกอบพิธีตัดจูกและขณะตัดจูกผู้เข้ารับการประกอบพิธีตัดจูกต้องการนาว่า“เกศา โลมานา ทันตา ตะโว ทันตา โลมานา เกษา”

6. พิธีกรอบเทริด เป็นพิธีกรรมที่กระทำต่อเนื่องจากพิธีตัดจูก โดยหนึ่งที่นั่งของผู้เข้ารับการประกอบพิธีกรอบเทริด จะผูกเทริดห้อยไว้กับอกไก่ (แบบ) ของหลังคาโรงครู โดยมีด้วยสายสิญจน์ผูกโดยแยกเป็น 3 สาย คือ สายที่ 1 โยงไปยังพระภิกษุสงฆ์ผู้เป็นหัวหน้าจับไว้ สายที่ 2 โยงไปให้บิดามารดาและญาติมิตรจับไว้ และสายที่ 3 โยงไปให้โนราใหญ่ซึ่งยืนอยู่ด้านหลังของผู้เข้ารับการประกอบพิธีกรอบเทริดกับโนราผู้ช่วย 2 คนจับไว้ ในพิธีกรอบเทริดนี้ผู้เป็นโนราใหญ่จะเปรียบเสมือน “พระอุปัชฌาย์” และโนราผู้ช่วย 2 คน ที่เปรียบได้กับ “พระคู่สาวด” พิธีการกรอบเทริดจะเริ่มเมื่อคนตีบรรลุเงลงเพลงเชิด ขณะนั้นพระภิกษุสงฆ์ทั้งหมดก็เริ่มสวัสดิ์ขับบันโตกาณั้นก็ค่อยๆ ผ่อนด้วยสายสิญจน์ทั้ง 3 สาย หย่อนเทริดลงมา หม้อไสยาสารที่ยืนอยู่ด้านหน้าของผู้เข้ารับการประกอบพิธีกรอบเทริดกับโนราใหญ่ ซึ่งจะยืนด้านหลังก็จะคอยจับเทริดหมุนเป็นวงกลม และรอจังหวะที่เทริดหันหน้าไปทางเดียวกันกับผู้เข้ารับการประกอบพิธีกรอบเทริด เมื่อได้จังหวะหม้อไสยาสารท์ และโนราใหญ่จับเทริดรวมลงบนศีรษะ โดยโนราใหญ่จับยอดเทริดและหม้อไสยาสารท์ขับหูเทริดทั้งสองข้าง ขณะทำพิธีกรอบเทริดโนราผู้ช่วยทั้ง 2 คน ยืนขนาบข้างโนราใหญ่และใช้มือแตะที่ป่าผู้เข้ารับการประกอบพิธีกรอบเทริดไว้ เมื่อกรอบเทริดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โนราใหญ่แก้ด้วยสายสิญจน์ทั้ง 3 สายออกเป็นอันเสร็จพิธีกรอบเทริด ต่อจากนั้นจึงต่อด้วยการรำ

7. รำถวายครู หรือ รำหน้าศาล เริ่มจากโนราใหญ่ที่แต่งพอกนั่งบนพนักด้านตรงข้ามกับศาลหันหน้าไปทางศาล โนราผู้ช่วยคนที่ 1 นั่งบนพนักด้านหลังโนราผู้ช่วยคนที่ 2 นั่งบนพนัก

ด้านทิศเหนือ และโนราผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเทวิตร นั่งบนพนักด้านเดียวกับศาลา (ทิศตะวันออก) โนราทุกคนจะหันหน้าเข้าหา กัน ลักษณะการรำถวายครูจะเป็นการรำแบบสลับการร้องกalon และรำวนสลับกันไป โดยเริ่มจากโนราใหญ่ โนราผู้ช่วยคนที่ 1 โนราผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเทวิตร โนราผู้ช่วยคนที่ 2 และกลับมาที่โนราใหญ่อีกครั้ง แล้วจึงปฎิบัติเช่นเดิมต่อไปอีก การร้องและการรำจะมีทึ้งนั่งรำบนพนักและยืนรำ โดยการนั่งรำจะเป็นช่วงแรก แต่เมื่อถึงบทครุสอน เป็นต้นไปก็เป็นการยืนรำไปจนครบ 12 คำพรัด (บท) ซึ่งบทที่ใช้รำประกอบด้วย บทสรรเสริญครู บทครุสอน บทสอนรำ บทประถม บทสรรเสริญคุณมารดา บทฝันตกข้างหนีอ (บทโสดก) บทไชชา (นกกาหน้า) บทเรือใบผ้า บทยางแดง (ดอกจิกดอกจัก) บทแสงทองสวารรค์ บทระไราเวก และบทพลายงามตามโถลง เมื่อจบ 12 คำพรัดแล้วก็จะต่อด้วยการรำของโนราใหญ่ ในท่ารำต่าง ๆ ประกอบด้วย รำท่าครู 12 ท่า (เพลงครู) รำท่าแม่ลาย รำท่าคุณเหริ รำเพลงสัน รำเพลงช้า รำเพลงเร็ว รำเพลงปี (ໂລງປີ) จากนั้นจึงร้องบทตั้งเมือง เพื่อจบบท 12 กับพران บทต่าง ๆ ประกอบด้วยเรื่องในวรรณคดี 12 เรื่อง ได้แก่ พระสุธรรมโนราห์ พระรถเสน พระลักษณะวงศ์ โโคบุตร สังข์ทอง ดาวรักษ์ พระอภัยมณี จันท์โกรพ สินธุราช สังข์คลีปชัย มนติพิชัย ไกรทอง

8. พิธีถ่ายพอก ถือเป็นพิธีกรรมที่สำคัญอีกพิธีหนึ่งในโนราโรงครุครอบเทวิหรือผูกผ้าใหญ่ คือ เป็นพิธีกรรมที่โนราใหญ่ได้ทำพิธีมอบอำนาจ ความไว้วางใจและกรรมสิทธิ์ให้กับผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเทวิตร ผูกผ้าใหญ่ โดยมอบลูกพอกให้ไว้เป็นสัญลักษณ์เพื่อแสดงว่า นับตั้งแต่นี้ต่อไปผู้รับมอบต้องเป็นผู้สืบทอดคลังที่เจตนา Ram ของอาจารย์ต่อไป พิธีถ่ายพอก เริ่มจากโนราใหญ่นั่งบนพนัก ด้านทิศตะวันตกด้านตรงข้ามกับศาลา แล้วให้ผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเทวิต้นนำเสื่อที่ประกอบด้วยหมอนกรานมาปูข้างหน้าโนราใหญ่ แล้วนั่งคุกเข่าหน้าหมอนกราน บนหมอนกรานจัดวางมากพลุ 9 คำ ดอกไม้ 9 ดอก โดยจัดวางแยกเป็น 3 กอง แล้วกรานโนราใหญ่ 3 ครั้ง จากนั้น โนราใหญ่ถือคลุกพอกที่เห็นน้อมอยู่ข้างสะเอวทั้ง 3 ข้างของตน มองใส่มือให้กับผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเทวิตรให้นำไปเห็นนิไไวข้างสะเอวทั้ง 2 ข้าง แล้วกรานโนราใหญ่อีก 3 ครั้ง ต่อจากนั้น โนราใหญ่จะสอนข้อปฏิบัติต่าง ๆ ของโนรา และอำนวยชัยให้พร และอนุญาตให้สามารถประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ได้อย่างโนราใหญ่ทุกประการ โนราใหญ่ให้ผู้เข้ารับการประกอบพิธีครอบเทวิต้นนั่งบนพนักแทนที่ตน และรำถวายครูด้วยตนเองอีกครั้ง เพื่อเป็นการยืนยันว่าบัดนี้ ได้รับการประสิทธิ์ประสาทความรู้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งเท่ากับว่าเป็นโนราที่สมบูรณ์การรำถวายครูของผู้เข้ารับการประกอบ พิธีครอบเทวิตในขณะนี้ก็เป็นการรำบทต่าง ๆ ที่โนราใหญ่รำถวายครูนั่นเอง แต่การรำจะนำเสนอเพียงบทละ 1 คำกลอน หรือ 2 คำกลอน พอกเป็นตัวอย่าง จนครบทุกกระบวนการรำ เป็นการเสร็จพิธีถ่ายพอก

พิธีกรรมวันที่สาม

วันที่สามอันเป็นวันสุดท้ายซึ่งโดยมากมักเรียกว่า “วันส่งครู” พิธีกรรมในวันนี้จะเริ่มด้วย การประกอบพิธีกรรมหลัก ๆ ได้แก่ รำคล้องหงส์ รำแหงเขี้ยว พิธีส่งครู และพิธีตัดเหنمุราย (ตัดสินบน)

1. รำคล้องหงส์ เป็นการรำชาดหนึ่งที่ใช้รำເແພາະ ในโนราໂຮງຄຽ และจะขาดไม่ได้โดยเด็ดขาด หากเป็นพิธีโนราໂຮງຄຽเพื่อครอบเกริด ผู้ก้าวใหญ่ เพราะหากขาดการรำคล้องหงส์ในพิธีต่าง ๆ ก็เชื่อว่าพิธีกรรมนั้นไม่มีความสมบูรณ์ และอีกนัยหนึ่งกล่าวว่าเป็นการรำเพื่อระลึกถึงนางนวลทองคำลีเมื่อครั้งที่ถูกทหารของพระยาสายฟ้าฟ้าด ไปคล้องเอาตัวมาในเมือง การรำคล้องหงส์จะใช้ผู้รำແພາະที่เป็นโนราผู้ชายจำนวน 7 คน โดยผู้เป็นโนราใหญ่รับบทบาทเป็นพญาหงส์ และโนราที่เหลืออีก 6 คน รับบทเป็นหงส์บริวาร เป็นการรำคล้องหงส์ในพิธีกรรมโนราໂຮງຄຽ ครอบเกริด ผู้ก้าวใหญ่ ก็จะกำหนดให้ผู้เข้ารับการประกอบพิธีรับบทบาทเป็นพญาหงส์แทนโนราใหญ่ และเนื่องจากเรื่องที่นำออกมารำคล้องหงส์ครั้งนี้ได้นำเอาเรื่องพระสุชน-โนราห์ ตอนพرانบุญจันนางกินรีลงมาเล่นน้ำในสารอโนดาตจึงกำหนดให้ผู้เข้ารับการประกอบพิธีรับบทเป็นนางกินรีคนสุดท้อง (นางมโนราห์) และโนราใหญ่รับบทเป็นพิคันโട ในการรำได้สมมุติเอาห้องโรงเป็นสารอโนดาต จากนั้นจึงเริ่มรำที่ลักษณะเริ่มจากผู้เป็นพี่สาวคนโตเรื่อยไปจนถึงนางมโนราห์ ขณะรำเมื่อนายพرانเข้าไปปั้บ กินรีจะทำต่อสู้และวิงหนีไปตามเสา เมื่อกินรีถูกนายพرانจับได้ผู้นั้นก็ต้องหมุนเก็บเท้ารอบตัวเอง โดยอยู่บบริเวณเสาทั้ง 4 ต้น จากนั้นนายพرانจะแก้มัดให้เพื่อคล้องผู้อื่นต่อไป ส่วนผู้ที่นายพرانแก้มัดให้แล้วก็จะเข้าไปรับน้ำมนตร์จากหมօໄສຍຄາສຕ່ຽງ

2. รำแหงเขี้ยว คือการรำแหงจะระเขี้ยว เป็นการรำที่ใช้ແພາະ ในพิธีกรรมโนราໂຮງຄຽเท่านั้น โดยจะรำต่อหลังจากรำคล้องหงส์ เชื่อว่าเป็นการรำเพื่อรำลึกถึงนางนวลทองคำลีตอนเข้าเมืองพระยาสายฟ้าฟ้า พอดีกับบริเวณปากน้ำจะเข้าเมืองก็มีจะระเขี้ยวอย่างคล่องอยู่ท่าริจึงต้องลงมือปราบ แต่เรื่องที่นำมาแสดง กือ เรื่องไกรทองซึ่งภาคใต้เรียกว่า “บဏຍไกร” รำแหงเขี้ยว จึงเป็นเรื่องไกรทองปราบชาลະวัน

รำแหงเขี้ยว ประกอบด้วยผู้รำซึ่งเป็นโนราชาย จำนวน 7 คน หมօໄສຍຄາສຕ່ຽງ 1 คน โดยโนราใหญ่รับบทบาทเป็นนายไกร (ไกรทอง) และโนราที่เหลืออีก 6 คน เป็นสาขของนายไกร (ไกรทอง) อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการรำแหงเขี้ยว กือ

2.1 ตัวจะระเขี้ยวทำด้วยต้นกล้วยตานี 1 ตัว แกะเป็นรูปจระเข้ จัดวางไว้ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ของโรงครูห่างจากโรงประมาณ 3-4 เมตร ให้หันหัวไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ปักเสาเป็นสีมุกขิงสายสิญจน์ไว้โดยรอบเหนือจะระเขี้ยวผูกผ้าเพดานและบนเพดานใส่หมากพลู ดอกไม้

2.2 แพทวยகล້ວຍ เป็นแพที่ใช้สำหรับยืนรำพุ่งหอก โดยนำหยากกล້วยตัดเป็นท่อน 4 ท่อน ยาวขนาด 1 เมตร และใช้ไม้เดียงเป็นแกนนำม้าวะ ไว้หน้าโรงครุศึกษาวันออก

2.3 หอกเหล็ก 7 เล่ม

ขั้นตอนการรำແທงเขี้ยวเริ่มจากโนราใหญ่และโนราอีก 6 คน นั่งพร้อมกันที่หน้าบ้ายศรี ท้องโรง ซึ่งมีหม้อไสยาสต์น้ำจืดอยู่ จากนั้นจุดเทียน 9 เล่ม บนหมอนกราน แล้วร้องกลอนทำนอง เพลงทับ (เพลงทับเพลงโภน) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำวัฒนาและคุณลักษณะของหอกทั้ง 7 เล่ม ขณะร้องกลอนโนราใหญ่ก็จะมอบหอกให้โนราอีก 6 คน ๆ ละ 1 เล่ม เสร็จแล้วทำพิธีลับหอก(แซ่หอก) โดยรวมปลายหอกเข้าด้วยกัน จบพิธีลับหอกแล้วคนตีบระลึงเพลงเชิดโนราใหญ่นำโนราคนอื่น ๆ ออกจากโรงครุ โดยโนราใหญ่ออกไปยืนรำนแพทวยகล້ວຍในท่ารำต่าง ๆ แล้วพุ่งหอกไปที่จะเข้า จากนั้นโนราคนอื่น ๆ ก็จะปฏิบัติในลักษณะทำนองเดียวกันกับโนราใหญ่จนครบทุกคน เสร็จแล้วทั้งหม้อไสยาสต์ โนราใหญ่และโนราคนอื่น ๆ ออกไปที่จะเข้า แล้วใช้เท้าเหยียบตัว จะระเบี้ยและกล่าวคำบังสุกุลพร้อมกัน จบแล้วโนราใหญ่ใช้พระครรช์ปักลงบนคอจะระเบี้ยแล้วถือให้จะระเบี้ยหายท้องขึ้น เป็นอันจบการรำແທงเขี้ยว

3. พิธีส่งครุ เป็นพิธีที่โนราใหญ่ร้องกลอนเพื่อเป็นการส่งครุ โนรา เทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งหลายที่ได้ทำพิธีอัญเชิญมาสู่โรงครุ ให้กลับสู่สถานที่ที่เป็นที่พำนักของตนรวมทั้งการขับไล่ผี สา降ที่อาจจะแอบแฝงเข้ามากินเครื่องสังเวยบนศาลาให้ออกไปด้วย ซึ่งพิธีส่งครุเริ่มด้วยโนราใหญ่ กรานครุด้วยการนั่งกรานและยืนกรานจำนวน 18 ครั้ง แล้วเริ่มร้องกลอนบทส่งครุ บทส่งเทวดา บทขับไล่ผี บทอาลัยลาโรง และบทนกกระจอกเป็นบทสุดท้าย

แบบทดสอบที่ 5
เรื่อง ขั้นตอนการจัดพิธีกรรมโนราโรงครุ

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

1. ขั้นตอนการจัดพิธีกรรมโนราโรงครุให้ผู้จะต้องกระทำการกันอย่างไร

.....

2. รำคล้องหงส์อยู่ในขั้นตอนใดของพิธีกรรมโนราโรงครุ

.....

3. ครั้นเวลาเย็นหรือยามค่ำที่ชาวบ้านปักย์ได้เรียกว่า “เวลาตกชุมรัง” คณะโนราโรงครุจะประกอบพิธีกรรมได้เป็นอันดับแรก

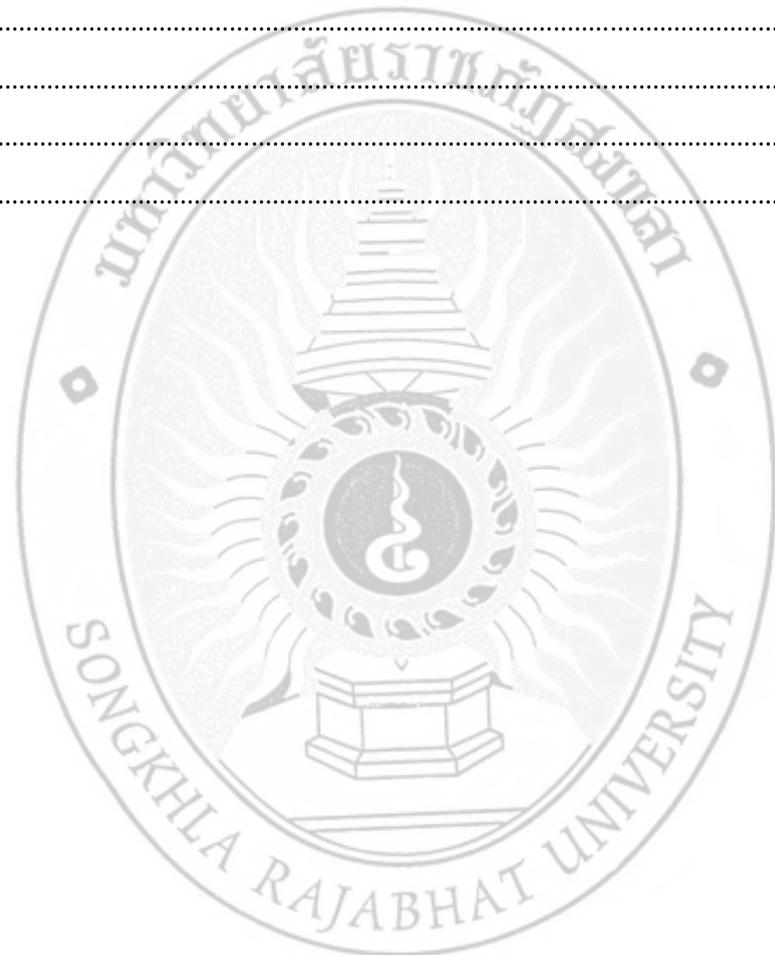
.....

4. โนราบางคณะเมื่อกล่าวบทกาศครุจบแล้ว โนราให้ผู้จะร้องบทต่อไปคือบทอะไร

.....

5. บทตั้งเมือง คืออะไร

6. บอกเหตุผลการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราตรี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่องที่ 5 สัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราชวงศ์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

สัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราชวงศ์ เป็นภาษาที่ใช้เรียกอุปกรณ์ต่าง ๆ และพิธีกรรมต่าง ๆ อันเกี่ยวกับพิธีกรรมในราชวงศ์โดยเฉพาะ เป็นภาษาที่ชาวบ้านภาคใต้รุ่นก่อน ๆ เข้าใจความหมายอย่างถูกต้องแม่นพิธีกรรมในราชวงศ์จะเกิดขึ้นในภาคใต้ไม่น้อยกว่า 180 ปี ได้ วิวัฒนาการรูปแบบไปจากเดิมมากแล้ว แต่ภาษาที่ใช้เรียกงานเกี่ยวกับเรื่องของพิธีกรรมในราชวงศ์ ยังคงเรียกอยู่เหมือนเดิม สัพท์หรือคำต่างๆ

ตัวชี้วัดชั้นปี

1. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและสร้างรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม
2. แสดงมารยาทไทยได้เหมาะสมกับกาลเทศะ
3. อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนอธิบายสัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราชวงศ์ที่เกี่ยวเนื่องในการแสดงมารยาทไทยได้เหมาะสมกับกาลเทศะได้

สารการเรียนรู้

สัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราชวงศ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

- 1.1 สนทนาก้าวตามนักเรียนถึงเรื่องสัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราชวงศ์ ที่ นักเรียนเคยพูดเห็นว่ามีลักษณะเช่นไรบ้าง โดยเน้นสัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราชวงศ์
- 1.2 สนทนาก้าวตามนักเรียนถึงความเข้าใจเกี่ยวกับสัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราชวงศ์
- 1.3 ซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจเกี่ยวกับสัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราชวงศ์

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

2.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวของศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู

2.2 ร่วมกันศึกษาศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู พร้อมยกตัวอย่างและ

ซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ

2.3 ผู้สอนเสนอตัวอย่างศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู

2.4 ให้นักเรียนคุ้ดตัวอย่างศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู พร้อมยกตัวอย่าง และซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ

2.5 อธิบายถึงข้อควรคำนึงต่างๆ ในศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครูข้อควรปฏิบัติในพิธีกรรมในราโรงครู พร้อมให้นักเรียนซักถาม

2.6 อธิบายถึงเนื้อหาและเรื่องราวต่างๆ ที่แสดงออกในศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู ที่นำมาให้นักเรียนดู

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจ/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

3.1 ให้นักเรียนสังเกตศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู จากVDOที่ครูผู้สอนเตรียมไว้

3.2 ให้นักเรียนทำการวิเคราะห์ ศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครูจากVDO ตามความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

4.1 ให้นักเรียนนำใบงานมาศึกษาหัวข้อและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ร่วมกัน

4.2 ร่วมวิเคราะห์และอภิปรายเพื่อหาแนวคิด

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

5.1 ให้นักเรียนสรุปผลการวิเคราะห์ ในแต่ละประเด็นที่กำหนดให้

5.2 ผู้สอนร่วมอภิปรายถึงศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครูและซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆรับฟังและอธิบายถึงข้อคำถามต่างๆ ของนักเรียน

ขั้นที่ 6 การปฏิบัติและ / หรือการแสดงความรู้และผลงาน

6.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปผลการวิเคราะห์ศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู และซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ หน้าชั้นเรียน

6.2 ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อข้อสรุปของเพื่อนนักเรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้

7.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงศพที่คุรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู พร้อมยกตัวอย่างและซักถามนักเรียนถึงความเข้าใจ พร้อมกับให้นักเรียนซักถามถึงเนื้อหา เรื่องราว ต่างๆ

7.2 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ เรื่อง ศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราชวงศ์

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือ เรื่อง พิธีกรรมในราโรงครู
 2. ใบความรู้และใบงาน
 3. VDO การแสดงพิธีกรรมในราโรงครู

การวัดและประเมินผล

-
 1. วิธีการวัด
 2. เครื่องมือวัด

บันทึกหลังสอน

ลงชื่อ.....**ครูผู้สอน**

(.....)

วันที่...../...../.....

ในความรู้ที่ 6

เรื่อง ศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู

ศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครู เป็นภาษาที่ใช้เรียกอุปกรณ์ต่าง ๆ และพิธีกรรมต่าง ๆ อันเกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครูโดยเฉพาะ เป็นภาษาที่ชาวบ้านภาคใต้รุนแรง ๆ เช่น ใจความหมายของย่างถูกต้องแม่พิธีกรรมในราโรงครูจะเกิดขึ้นในภาคใต้ไม่น้อยกว่า 180 ปี ได้ วิวัฒนาการรูปแบบไปจากเดิมมากแล้ว แต่ภาษาที่ใช้เรียกงานเกี่ยวกับเรื่องของพิธีกรรมในราโรงครู ยังคงเรียกอยู่เหมือนเดิม ศัพท์หรือคำต่างๆ

ครูหมอนรา ครูด้านของคนราและบรรพบุรุษ โนราที่ล่วงลับไปแล้วแต่วิญญาณยังผูกพันอยู่ กับลูกหลานสามารถเชิญมาเข้าทรงได้

ลูกหลานตายายโนรา บุคคลที่บรรพบุรุษเป็นโนรา หรือนับถือโนราสืบต่อ กันมา

ไม้แทระหรือแกระ คือ กรับ มีทั้งกรับอันเดียวที่ใช้ตีกระทบ้างห้อง หรือ กรับคู่ และ กรับที่ร้อยเป็นพวงอย่างกรับพวง หรือใช้เรียวไม้ หรือ ลวดเหล็กหลายอันมัดเข้าด้วยกัน ตีให้ปลายกระทบกัน เรียกว่า แทระ

บทกาศครู บทร้องเพื่อไหว้ครูและรำเลิกถึงครูในรา

บทบาลีหน้าศาล บทร้องกลอนเพื่อบอกเล่าตำนานโนราและขั้นตอนการจัดพิธีกรรมในราโรงครู นิยมว่าในโรงครูก่อนประกอบพิธี เช่น ไหว้ครูในรา

สิบสองบทสิบสองเพลง บทร้องกลอนประกอบการทำรำในการประกอบพิธีกรรมในราโรงครู มักตัดตอนมาจากเรื่องราวของวรรณกรรมวรรณคดีและชีวิตความเป็นอยู่ในท้องถิ่น

คำครู คำประกันหรือประกาศยืนยันว่าตนเองเป็นผู้มีเชื้อสายโนราและยังไม่ลืมเคารพนับถือครูหมอนราหรือตายายโนรา

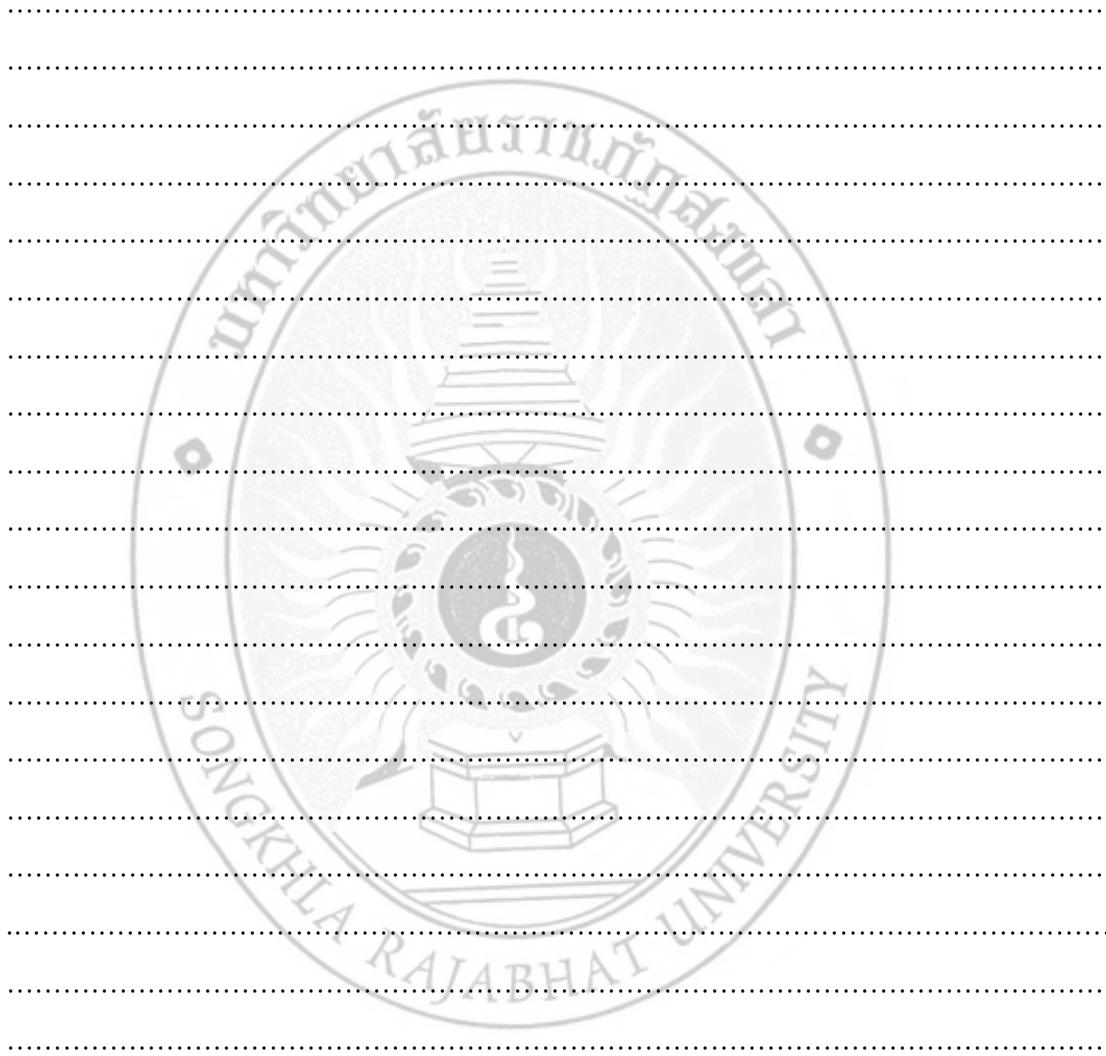
เหنمุราย คำบนบาน พันธสัญญา มี 2 ชนิด คือ เหنمุรายปาก หมายถึง การบนบานตกลงด้วย วาจา และเหنمุรายห่อ หมายถึง การบนบานโดยมีห่อเครื่องสังเวย แล้วอธิษฐานผูกพันไว้ เมื่อสำเร็จ ตามคำที่บนบานแล้วก็จะแก้ห่อหรือตัดห่อนั้นตามพิธีกรรม

ตายายย่าง อาการเจ็บป่วยกระเสาะกระแสงหรือพมแห้งน้อย ซึ่งเชื่อว่ามาจาก การถูก ครูหมอนราหรือตายายโนราลงโทษ

ในงานที่ 6

เรื่อง ศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมโนราโรงครู

ให้นักเรียนอธิบายศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรม โนรา โรงครู

ชื่อ.....
เลขที่.....
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบทดสอบที่ 6

เรื่อง ศพที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมโనราโรงครู

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำวี๊แง: ให้นักเรียนเลือกคำตอบดังต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ครูหนอนรามายถึงข้อใด

- ก. ครูต้นโనราและบรรพบุรุษโনราที่ล่วงลับไปแล้ว
- ข. บุคคลที่บรรพบุรุษเป็นโ�รา
- ค. บทร้องกลอนประกอบท่ารำในพิธีกรรมโโนราโรงครู
- ง. คำบนบาน

2. สອบราชหมายถึงข้อใด

- ก. ครูต้นโনราและบรรพบุรุษโ�ราที่ล่วงลับไปแล้ว
- ข. บุคคลที่บรรพบุรุษเป็นโ�รา
- ค. บทร้องกลอนประกอบท่ารำในพิธีกรรมโโนราโรงครู
- ง. ภาชนะสำหรับใส่เครื่องบูชา

3. บทบาลีหน้าศาลหมายถึงข้อใด

- ก. บทร้องกลอนเพื่อบอกเล่าตำนานโโนรา
- ข. บุคคลที่บรรพบุรุษเป็นโโนรา
- ค. บทร้องกลอนประกอบท่ารำในพิธีกรรมโโนราโรงครู
- ง. ภาชนะสำหรับใส่เครื่องบูชา

4. อุครบปัญญาหมายถึงข้อใด

- ก. บทร้องกลอนเพื่อบอกเล่าตำนานโโนรา
- ข. เมืองอุครปัญญาในชาดก เรื่อง พระสุชน-อนางมโโนราห์
- ค. บทร้องกลอนประกอบท่ารำในพิธีกรรมโโนราโรงครู
- ง. ภาชนะสำหรับใส่เครื่องบูชา

5. ผีແങງหมายถึงข้อใด

- ก. บทร้องกลอนเพื่อบอกเล่าตำนานโโนรา
- ข. เมืองอุครปัญญาในชาดก เรื่อง พระสุชน-อนางมโโนราห์
- ค. บทร้องกลอนประกอบท่ารำในพิธีกรรมโโนราโรงครู
- ง. ผีจำพวกหนึ่งบางที่เรียกว่า ผีโიօกรະແং

6. ทวดเกะหมายถึงข้อใด

- ก. ทวดศักดิ์สิทธิ์ประจำหมู่บ้านเช่นเดียวกับทวดฯ ทวดเสื้อ
- ข. เมืองอุตรปัณฑตในชาดก เรื่อง พระสุชัน敦นางมโนราห์
- ค. บทร้องกลอนประกอบทำรำในพิธีกรรมโนราโรงครู
- ง. ผีจำพากหนึ่งบางที่เรียกว่า ผีโიกระแซ

7. ก้าศครู หรือ ไหว้ครูเป็นพิธีกรรมโนราโรงครูหลังจากขั้นตอนใด

- ก. โใหมโรง
- ข. สรรเสริญคุณครู
- ค. สรรเสริญคุณมารดา
- ง. รำดาวา

เฉลยแบบทดสอบที่ 6

เรื่อง ศพที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมโนราโรงครู

ข้อที่	เฉลย
1	ก
2	ง
3	ก
4	ง
5	ง
6	ก
7	ก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่องที่ 5 กลอนและทำรำในพิธีกรรมโภราโรงครู

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลา 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

กลอนและทำรำในพิธีกรรมโภราโรงครูมีหลายประเภท แต่ละประเภทจะมีท่วงท่าของที่แตกต่างกันคณะ โภราโรงครูแต่ละ โ Rodrจะ ใช้กลอนประกอบพิธีกรรมที่เหมือนกัน จะผิดเพี้ยนกัน บ้างก็เพียงในส่วนของสำเนียงของภาษา ซึ่งขึ้นอยู่กับภาษาถิ่นของแต่ละท้องถิ่นที่คณะ โภรา้นั้น อาศัยอยู่

ภาคครูหรือเชิญครู เป็นการขับร้องบทกลอนเพื่อเป็นการระลึกถึงครูโภราและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งหลายที่เคยพนับถือ เพื่อขอบารมีมาช่วยคุ้มครองป้องกันอันตรายภัยพิบัติต่าง ๆ และขอความ สวัสดิมงคลให้เกิดขึ้น อันจะทำให้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมทั้งปวงที่จะปฏิบัติบทกลอนที่จะ นำมากาชาครูมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ การระลึกถึงบุญคุณของครูอาจารย์ ความเป็นมาของโภรา การ แสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัย การขอมาลาไทยต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย การกาศครูในการ ทำพิธีโภราโรงครู จะต้องทำให้ครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วย 4 ตอน หรือ 4 ทำนอง โดยแต่ละ ทำนองจะมีความแตกต่างกันออกไป

ตัวชี้วัดชั้นปี

1. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม
2. แสดงมารยาทไทยได้เหมาะสมกับกาลเทศะ
3. อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายขั้นตอนของกลอนและทำรำในพิธีกรรมโภราโรงครูได้
2. บอกลักษณะกลอนและทำรำในพิธีกรรมโภราโรงครูได้
3. ปฏิบัติกลอนและทำรำในพิธีกรรมโภราโรงครูได้
4. เห็นคุณค่าและชื่นชมวิพากษ์ วิจารณ์ผลการปฏิบัติกลอนและทำรำในพิธีกรรมโภราโรง ครูได้

สาระการเรียนรู้

กล่องและท่ารำในพิธีกรรมโนราโรงครู

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ

1. ให้นักเรียนดูVDOกล่องและท่ารำในพิธีกรรมโนราโรงครู
2. อธิบายขั้นตอนการปฏิบัติในการใช้กล่องและท่ารำในพิธีกรรมโนราโรงครูตัวต่อตัว
3. อธิบายถึงกล่องและท่ารำในพิธีกรรมโนราโรงครู
4. สาธิตการว่ากล่องและท่ารำในพิธีกรรมโนราโรงครู

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อ

1. สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับกล่องและท่ารำในพิธีกรรมโนราโรงครูในอดีตและปัจจุบัน

2. สาธิตการร้องกล่องและท่ารำในพิธีกรรมโนราโรงครู ให้นักเรียนปฏิบัติตามจนนักเรียนปฏิบัติได้

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อ

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน ฝึกปฏิบัติการว่ากล่องและท่ารำในพิธีกรรมโนราโรงครู

2. ให้นักเรียนทั้งหมดปฏิบัติพร้อมกันทั้งชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ

1. อธิบายถึงลักษณะของกล่องและท่ารำในพิธีกรรมโนราโรงครู
2. อธิบายการใช้กล่องและท่ารำในพิธีกรรมโนราโรงครูที่ถูกต้อง
3. สาธิตการใช้กล่องและท่ารำในพิธีกรรมโนราโรงครูที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อ ๆ

1. ให้นักเรียนทั้งหมดปฏิบัติการใช้กล่องและท่ารำในพิธีกรรมโนราโรงครูเป็นกลุ่มกลุ่มละ 5 คน ตัวต่อตัวการว่ากล่องสุดประกอบท่ารำ พร้อมกันทั้งชั้นเรียน

2. ให้นักเรียนออกแบบมาอธิบายการใช้กล่องและท่ารำในพิธีกรรมโนราโรงครู ตัวต่อตัว

แรกเริ่ม จนครบทุกกลุ่ม

3. นักเรียนร่วมกันอภิปราย ติชม วิพากษ์ วิจารณ์การนำเสนองานของเพื่อน แต่ละกลุ่มและเสนอแนวคิด เห็นใจกับการใช้กลอนและท่ารำในพิธีกรรมโນราโงรက្រឹម ร่วมกันสรุปสาระสำคัญร่วมกันกับครู
 4. ทำแบบทดสอบ เรื่อง กลอนและท่ารำในพิธีกรรมโโนราโงรក្រឹម

ສ້ອງ/ແຫລ່ງເຮືອນຮູ້

VDO การแสดงพิธีกรรมในราโรงครู

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการวัด
 - 1.1 ทดสอบ
 - 1.2 ประเมินทักษะการรำในพิธีกรรม โนรา โรงครู
 2. เครื่องมือวัด
 - 2.1 แบบทดสอบ เรื่อง กลอนและท่ารำในพิธีกรรม โนรา โรงครู
 - 2.1 แบบประเมินทักษะการรำในพิธีกรรม โนรา โรงครู

บันทึกหลังสอน

The logo of Savitribai Phule Pimpri Chinchwad Education Trust is a circular emblem. In the center is a white book with a red cover, resting on a small white stand. Above the book is a traditional Indian lamp (diya) with three wicks, emitting rays of light. The entire emblem is set against a dark background. The words "SAVITRIBAI PHULE PIMPRI CHINCHWAD EDUCATION TRUST" are written in a decorative, serif font, forming the outer border of the circle.

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

วันที่...../...../.....

ในความรู้ที่ 7

เรื่อง กลอนและทำรำในพิธีกรรมโนราโรงครู

กลอนและทำรำในพิธีกรรมโนราโรงครูมีหลายประเภท แต่ละประเภทจะมีท่วงทำนองที่แตกต่างกันคณะ โนราโรงครูแต่ละโรงจะใช้กลอนประกอบพิธีกรรมที่เหมือนกัน จะผิดเพี้ยนกันบ้างก็เพียงในส่วนของสำเนียงของภาษา ซึ่งขึ้นอยู่กับภาษาถิ่นของแต่ละท้องถิ่นที่คณะ โนรานั้นอาศัยอยู่

ภาคครูหรือเชิญครู เป็นการขับร้องบทกลอนเพื่อเป็นการระลึกถึงครูโนราและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่เคารพนับถือ เพื่อขอ Ramirez มีมาช่วยคุ้มครองป้องกันอันตรายภัยบัตติต่าง ๆ และขอความสวัสดิมงคลให้เกิดขึ้น อันจะทำให้ประสบความสำเร็จในกิจกรรมทั้งปวงที่จะปฏิบัติบทกลอนที่จะนำมาแก่ภาคครูมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ การระลึกถึงบุญคุณของครูอาจารย์ ความเป็นมาของโนรา การแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัย การขอมาลาโถยต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย การภาคครูในการทำพิธีโนราโรงครู จะต้องทำให้ครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วย 4 ตอน หรือ 4 ทำนอง โดยแต่ละทำนองจะมีความแตกต่างกันออกไปได้แก่

ตอนที่ 1 เรียกว่า “บทนานເອ” เป็นการร้องโดยไม่มีคิดตรีประกอบ บทร้องจะขึ้นต้นด้วยคำว่า

“โน โนมตัสສະ นะ กອ នອ ກະ นะ เလ่าແຫລະວິນຮິນ ລູກຈະໄໝວ້ານາງຫຼາມື...ປິ່ງແພນ ເອຫລັ້ນເຂົ້າມາຮອງເປັນແທ່ນ ຫັນກວດດິນດຳ	ຮອງຕື່ນຫາມນຸ່ມຍີ.....ທັ້ງໜາຍ ດັດມາຫັ້ນນຳ.....ອອງທຣາຍ ຈະບານໃຫ້ໂນເນ.....ໂນໄນ”
---	---

ตอนที่ 2 เรียกว่า “บทຖານຍົງນາຍາມດີ” หรือ “ເພັດງຽວ” การร้องของบทนี้มีคิดตรีบรรเลงประกอบ คือ ทับ กล่อง ໂທນິ່ງ และฉິ່ງ บทร้องขึ้นต้นด้วยคำว่า

“ຖານຍົງນາຍາມດີ ຂອບຖານຍົງເບີກໂຮງ ຂອບຖານຍົງຄຽງ ອຢ່າໄທ້ລາມສານສູ່ມູ	ປິ່ນ້ຳຂອບຍາມພຣະເວລາ ນວງສຽງຮາຄຽງຄົວໜ້າ ປິ່ນ້ຳຂອບຍາມຂອງພ່ອແລ້ວ ຫວົງເພື່ອຖຸລກຮະໜ່ມ່ອມແກ້ວ”
--	--

ตอนที่ 3 เรียกว่า “บทຮ່າຍແຕຣະ” หรือ “บทຮ່າຍໜ້າແຕຣະ” หรือ “บทໜ້າແຕຣະ” การร้องบทຮ່າຍແຕຣະ เป็นการร้องประกอบกับคิดตรีในทำนองจังหวะເຮົາ ประกอบด้วยໂທນິ່ງ ฉິ່ງ ແຕະ ทับ บทร้องขึ้นต้นด้วยคำว่า

“สรรเสริญราชครุฑ่านั้นแล้ว

จะไหว้ wang แห่งส์กรงพาลี

ไหว้บริถิราชา

ไหว้แม่โภควดี

ผ่องเผ้าเป็นเพลงพระค่า

ไหว้ wang ชรภีเมฆลา

พระภูมิมาหาลาภมหาชัย

ไหว้ wang ชรภีเนื้อเย็นเป็นใหญ่

ตอนที่ 4 เรียกว่า “เพลงทับ” หรือ “เพลงทับเพลงโภน” การร้องบทนี้จะร้องประกอบดนตรี ประกอบด้วย ทับ โภน จึง แตะ ขณะร้องต้นเสียง (ผู้ร้องนำ) จะยืดทำนอง ทับเป็นหลักบทร้องขึ้นต้นด้วยคำว่า

“หัดถังสองประคองตั้ง

ไหว้ mu นินาพระค่า

ยกขึ้นเหนือศรีรัง ดังดอกปทุมมา

พุทธัจฉัมมาจะ ไหว้พระอาจารย์”

ชุมนุมครุ เป็นการขับร้องบทกลอน เพื่อเป็นการเชื่อเชิญ อำนาจอาณานุภาพคุณครุอาจารย์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ให้มาสถิตอยู่ในร่างกายของตนเองและขัดสิ่งไม่ดีออกไป เพื่อที่ตนจะได้เป็นผู้นำประกอบพิธีการต่อไป บทกลอนที่ใช้ร้องชุมนุมครุ เรียกว่า “บทสัสดี” หรือ “บทสัสดี” การร้องนี้จะร้องประกอบกับการบรรเลงดนตรีประกอบด้วย ทับ โภน จึง แตะ กลอง แตะ บทร้องขึ้นต้นด้วยคำว่า

“ฤกษ์งามยามดี

ลักษ์ดีข้าเหอ

ข้าน้อขอเรียนอรรถ

คัตตุรุจะมีมา

ปานีชอบยามพระเวลา

เชิญท่านมาสิงตัวข้าหารา

ขอเรียนตรัสระพระค่า

ขอให้วินาศวิลายสาຍ”

ครุเอ็ยครุสอน

ครุสอนให้โภกผ้า

สอนครอบเกริดน้อย

สอนทรงกำมีໄດ

เศดีองเยี้องข้างซ้าย

เศดีองเยี้องข้างขวา

ตืนถีบพนัก

หาไหนให้ได้สมีอนน้อง

เศดีองกรต่อไป

สอนข้าให้ทรงกำมีໄດ

ແລ້ວຈັບສົ່ງພວມມາລັບ

สอนใส่ซ້າຍໃຕ່ຂວາ

ตີຄ່າໄດ້ຫ້າພາຣາ

ຕີຄ່າໄດ້ຫ້າຕຳລິງທອງ

ສ່ວນມືອຊັກເອາແສງທອງ

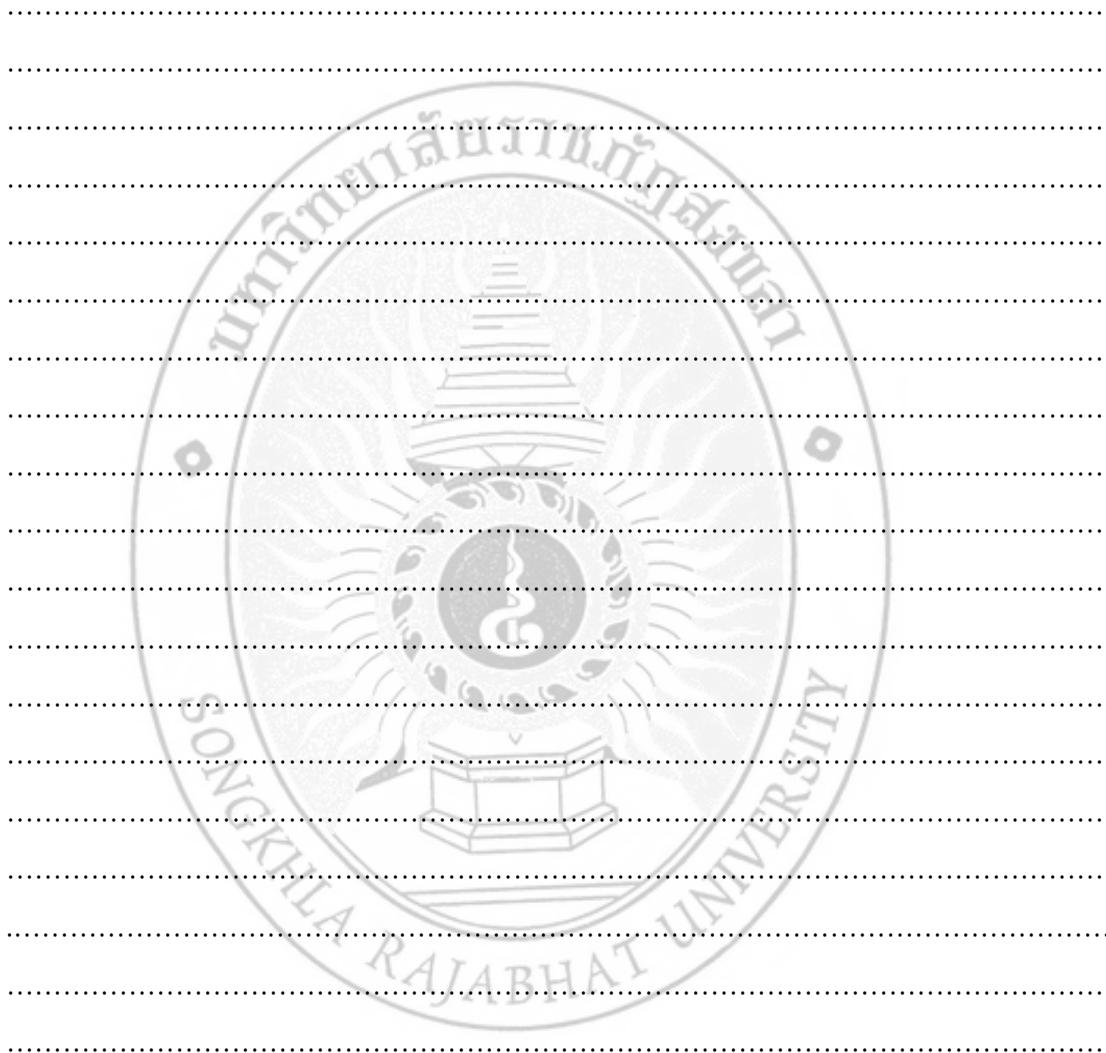
ทำนองพระเทวດາ

ท่าประโคน

ใบงานที่ 7
เรื่อง กลอนและทำรำในพิธีกรรมโนราໂຮງຄຽງ

ให้นักเรียนร้องกลอนและปฏิบัติทำรำในพิธีกรรมโนราໂຮງຄຽງ

ชื่อ.....
เลขที่.....
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบทดสอบที่ 7
เรื่อง กลอนและทำรำในพิธีกรรมโนราโรงครู

ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้ เป็นแบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 7 ข้อ
 คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. สรรเสริญคุณมารดาเป็นกลอนในขันตอนใดของพิธีกรรมโนราโรงครู

ก. หลังจากโwayne

ข. ก่อนสรรเสริญคุณครู

ค. หลังจากเพลงทับ

ง. ก่อนเพลงทับ

2. ครูอครูสอน

เสด็จองกรต่อไป

ครูสอนให้โwayne

สอนข้าให้ทรงกำมาย

เป็นกลอนในการประกอบทำรำแบบใดในพิธีกรรมโนราโรงครู

ก. ทำท่าครูสอน

ข. ทำประณม

ค. ทำสอนรำ

ง. รายหน้าแตะระ

3. สอนอี้สอนรำ

ครูสอนให้ข้ารำทียอมน่า

ปลดปลงลงมา

ครูข้าให้รำทียอมพก

เป็นกลอนในการประกอบทำรำแบบใดในพิธีกรรมโนราโรงครู

ก. ทำท่าครูสอน

ข. ทำประณม

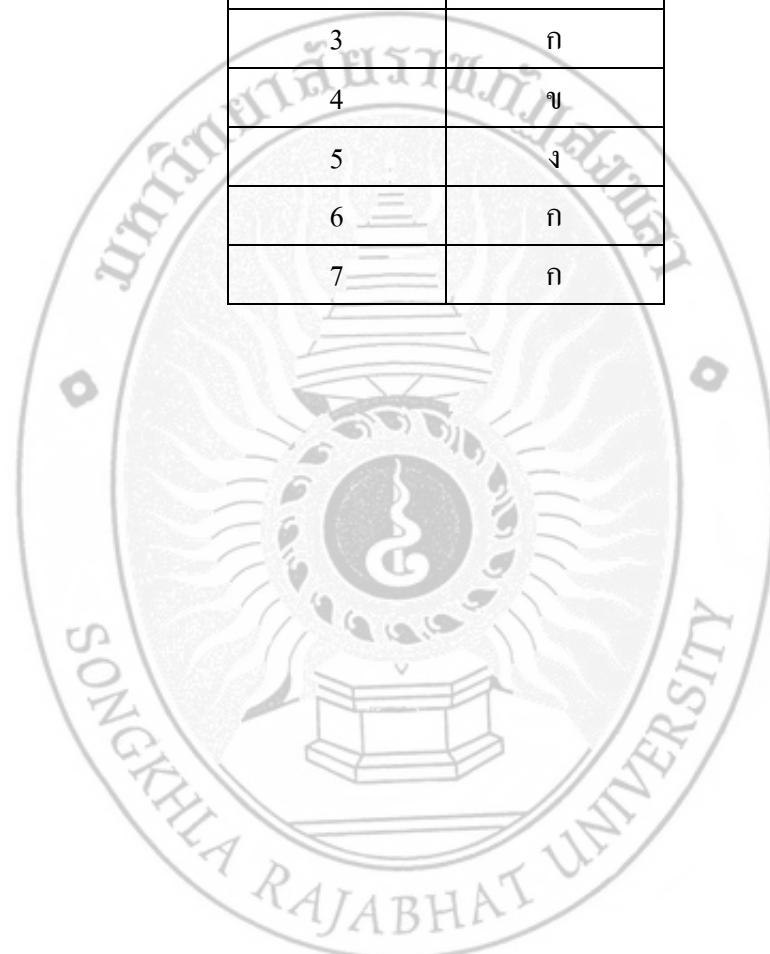
ค. ทำสอนรำ

ง. รายหน้าแตะระ

4. ตั้งต้นให้เป็นประณม ถัดมาพระพรหมสีหน้า
รำท่าสอดสร้อย ห้อยเป็นพวงมาลา
- เป็นกลอนในการประกอบทำรำแบบไดในพิธีกรรมโนราโกรกู
- ก. รำท่าครุสอน ข. ท่าประณม
ค. ท่าสอนรำ ง. รายหน้าแตระ
5. ฟันตกข้างหนึ่อเหอ โตนหมันลงจากาดา
ແທງท่อลงมา ໂຄເຂາພະຍາກົນ
ໂຄເຂາข້າງຫວານອນ ທລາຍໄປຂ້າງເກະຕິນ
ໂຄເຂາພະຍາກົນ ຕ່ອເຊີງດົ່ວຍເຂາພະຍາໄວ້ສັງ
พື່ນໍາໄປຕາມນົ່ອງ ເໜີ່ອນເຈົ້າພາຍທອງຕາມໂບລົງ
ກ. ท่าครุสอน ข. ท่าประณม
ค. ท่าสอนรำ ง. ບທປັງອນນິຈັງ
6. ເຖິງແລ້ວຟິ່ງ ໄດ້ມາລົງໂຮງ ພລາຍງານຕາມໂບລົງແລ້ວກົ່າເຂົ້າຂອງ
ກລື້ນເກລື້ອກເສື່ອກສັນຄໍານຮ້ອງ ເປີ່ງຢວເປົ່າເສົ້າຮ່າມອງເປັ້ນໜັກໜາ
ເຖິມແຕ່ໜ່າມອເຕ່າຈັບ ໄດ້ມາ ອາດ້ຍໃນຄາອຸກໄປໄມ່ໄດ້
ເຊີກໜັກນັ້ງຮັດຕຽງຕາຕຽງໄວ້ ເດືອງຕົວໄມ່ໄດ້ແລ້ວກີ່ຫາໄນມີ
ກ. ບທພາຍງານ ข. ท่าประณม
ค. ท่าสอนรำ ง. ບທປັງອນນິຈັງ
7. ສາມເດືອງພຣະກູມຮ ຕັ້ງເນື່ອງອຸດປັບປຸງຈາ
ເບອເນື່ອງພຣະອົງຄ ນັບໄດ້ຫ້າຮ້ອຍພັນວາ
ແປເນື່ອງພຣະຮາຈາ ນັບໄດ້ຫ້າໂຍໝ້ນປາຍ
ກ. ບທພາຍງານ ข. ບທຕັ້ງເນື່ອງ
ค. ท่าสอนรำ ง. ບທປັງອນນິຈັງ

เฉลยแบบทดสอบที่ 6
เรื่อง ศัพท์ที่ควรรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมโนราโรงครู

ข้อที่	เฉลย
1	ก
2	ง
3	ก
4	ข
5	ง
6	ก
7	ก

แบบประเมินทักษะการรำ เรื่อง พิธีกรรมโนราໂຮງຄຽ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิชา..... รหัสวิชา..... ระดับชั้น ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง

ครูผู้สอนสังเกตการปฏิบัติงานตามเกณฑ์การให้คะแนนทักษะการปฏิบัติที่กำหนดแล้วให้คะแนนในช่องที่ตรงกับการสังเกตของท่าน

หัวข้อการประเมิน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
ช่วง ลำตัว 1. ลำตัวจะต้องไปตามจังหวะของเครื่องดนตรี 2. ลำตัวไม่แข็งจนเกินไป 3. จะต้องแอลอนอกอยู่เสมอเพื่อความสมบูรณ์ของท่ารำ 4. หลังจะต้องเอ่นและลำตัวยืนไปข้างหน้า	ลำตัวจะต้องเป็นหนึ่งเดียวกับจังหวะเสียงของดนตรี	ลำตัวไปก่อนจังหวะเสียงของดนตรี	ลำตัวไปหลังจังหวะเสียงของดนตรี	ลำตัวแข็งตรงไม่อ่อนไหวตามจังหวะเสียงดนตรี
ช่วงหัว 1. ส่วนลำคอแหงนขึ้นเล็กน้อยให้สอดคล้องกับท่ารำ 2. ศีรษะจะต้องเชิดหน้าหรือแหงนขึ้นเล็กน้อยในขณะรำ	ศีรษะจะต้องเชิดหน้าในหน้าและส่วนลำคอแหงนขึ้นเช้ากับจังหวะเสียงดนตรี	ศีรษะเชิดหน้าในบางครั้งและส่วนลำคอแหงนขึ้นในบางครั้ง	ศีรษะเชิดหน้าเล็กน้อยและส่วนลำคอตรงไม่มองหน้าผู้ชมในขณะรำ	ช่วงหน้าไม่มองตามคุณ
การย่อตัว 1. ลำตัวหรือทุกส่วนจะต้องย่อลงเล็กน้อยเพื่อจะให้เหมาะสมกับท่ารำ 2. เข่าก็จะต้องย่องลงให้เป็นจังหวะเดียวกับลำตัวในส่วนของท่ารำ	1. ลำตัวหรือทุกส่วนจะต้องย่องลงเล็กน้อยเพื่อจะให้เหมาะสมกับท่ารำ 2. เข่าก็จะต้องย่องลงให้เป็นจังหวะเดียวกับลำตัวในส่วนของท่ารำ	1. ลำตัวหรือทุกส่วนย่องลงในบางครั้ง ² 2. เข่าก็จะต้องย่องลงให้เป็นจังหวะเดียวกับลำตัวในส่วนของท่ารำ	1. ลำตัวหรือทุกส่วนย่องลงในบางครั้ง ² 2. เข่าก็จะต้องย่องลงเป็นจังหวะเดียวกับลำตัวเล็กน้อย	1. ลำตัวไม่เคลื่อนไหว 2. ไม่ย่อเข่าลงเป็นจังหวะเดียวกับลำตัว

หัวข้อการประเมิน	4 คะแนน	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
ส่วนกัน 1. จะต้องอนเล็กน้อยให้ เหมาะสมกับการรำในแต่ ละท่าของโภรา 2. ช่วงสะเอواจะต้องหักจึง จะทำให้แลดูแล้ว สวยงามเหมาะสมกับท่ารำ โภรา	1. กันงอน เล็กน้อย ตลอดเวลาที่จะ รำ 2. ช่วงสะเอواหัก ตลอดเวลาที่จะ รำ	1. กันงอนใน บางครั้ง 2. ช่วงสะเอوا หักในบางครั้ง	1. กันงอนบ้าง เล็กน้อย 2. ช่วงสะเอوا หักเล็กน้อย	1. กันไม่งอน เลย 2. ช่วงสะเอوا ไม่มีหักเลย
การเคลื่อนไหว 1. เคลื่อนไหวลำตัวการเดิน รำ ถ้าหากส่วนเท้า เคลื่อนไหว ช่วงลำตัว จะต้องนิ่ง 2. ส่วนบนมือและแขน จะไปตามลีลาท่ารำ	1. ส่วนเท้า เคลื่อนไหว ช่วง 2. ส่วนบนมือ ^{และแขน} ไปตามลีลาท่า ^{รำ}	1. ส่วนเท้า เคลื่อนไหว ช่วงลำตัว จะต้องนิ่งเป็น ^{บางครั้ง} 2. ส่วนบนมือ ^{และแขน} ไปตามลีลาท่า ^{รำเป็นบางครั้ง}	1. ส่วนเท้า เคลื่อนไหว ช่วงลำตัว จะต้องนิ่ง เล็กน้อย 2. ส่วนบนมือ ^{และแขน} ไปตามลีลาท่า ^{รำเล็กน้อย}	1. ส่วนเท้า เคลื่อนไหว ช่วงลำตัว จะนิ่ง เคลื่อนไหว ตามจังหวะ 2. ส่วนบนมือ ^{และแขน} ไม่ ไปตามลีลาท่า ^{รำ}

แบบทดสอบ
กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิชีกรรมโนราໂຮງຄຽງ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง แบบทดสอบนี้ เป็นแบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 46 ข้อ
 คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วทำเครื่องหมาย X ลงใน
 กระดาษคำตอบ

ความเป็นมาของพิชีกรรมโนราໂຮງຄຽງ

1. โนราໂຮງຄຽງเกิดขึ้นเมื่อใด

- ก. บุคคลร่วมชัย
- ข. บุคคลหาราวดี
- ค. บุคคลพนุริ
- ง. บุคคลชีชิงแสน

2. เมื่อนางนวลทองสำเร็จการศึกษาได้อาชญาณกับใคร

- ก. นาค
- ข. ตาพราหมณ์ ยาจันทร์
- ค. พระยาสายฟ้าฟ้าด
- ง. พรานบุญ

3. การประกอบพิชีกรรมโนราໂຮງຄຽງครั้งแรกเป็นการรำพึงอะไร

- ก. ความบันเทิง
- ข. การแสดงโนราໂຮງเดียว
- ค. การแสดงโนราประชันโรง
- ง. การแสดงความกตัญญูตเวทีต่อตายายที่ได้ช่วยเหลือ

4. พระยาสายฟ้าฟ้าได้ประทานอะไรให้กับเทพสิงสอนในการประกอบพิชีกรรมโนราໂຮງຄຽງ

- ก. ประทานเครื่องดันให้เป็นเครื่องแต่งตัวโนรา
- ข. ประทานอาวุธ
- ค. ประทานม้าคู่กาย
- ง. ประทานทองคำ

5. พันธะสัญญาที่ออกปากบนบานไว้กับ “ตายายโนรา” คืออะไร

- ก. เงิน
- ข. ทอง
- ค. คำพูด
- ง. เหมรุย

6. พิธีกรรมโนราโรงครุ นิยมเล่นกันในระยะเวลาเท่าไร

- ก. 5 วัน
- ข. 7 วัน
- ค. 10 วัน
- ง. 3 วัน

7. การรำในพิธีกรรมโนราโรงครุรังแรกเป็นการรำของใคร

- ก. นางนวลทองสำลี
- ข. พระยาสายฟ้าฟ้าด
- ค. พรานบุญ
- ง. อจิตกุมาร

8. การจัดพิธีกรรมโนราโรงครุนิยมจัดกันแบบใด

- ก. โนราโรงครุเล็ก
- ข. โนราโรงครุใหญ่
- ค. โนราโรงเดียว
- ง. โนราประชาชนโรง

9. โนราโรงครุใหญ่ปกติจะเข้าโรงครุในวันใด

- ก. ตอนเย็นของวันพุธไปสื้นสุดในวันพฤหัสบดี
- ข. ตอนเย็นของวันอังคารไปสื้นสุดในวันจันทร์
- ค. ตอนเย็นของวันพุธไปสื้นสุดในวันจันทร์
- ง. ตอนเย็นของวันศุกร์ไปสื้นสุดในวันจันทร์

10. การรำโรงครุเล็กเรียกอีกอย่างว่าอะไร

- ก. โรงแก็บบัน
- ข. การค้าครุ
- ค. โนราโรงเดียว
- ง. โนราประชาชนโรง

11. การคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนอย่างไร
- ก. เพื่อยืนยันว่าตนเองเป็นเชือสายโนรา
 - ข. เพื่อความบันเทิง
 - ค. เพื่อความสวยงาม
 - ง. เพื่อการประชันโรง
12. การแก้ไขและการครอบหรือผูกผ้าให้ญี่ปีกวรรณะประกอบพิธีกรรมในโรงครูชนิดใด
- ก. โนราโรงครูให้ญี่ปีก
 - ข. โนราโรงครูเล็ก
 - ค. การแสดงโนราโรงเดียว
 - ง. การแสดงโนราประชันโรง
13. พิธีกรรมโนราโรงครูมีองค์ประกอบในการรำโนราที่สำคัญ ๆ ตรงกับข้อใด
- ก. โรงพิธีหรือโรงครู ค. ความเชื่อเกี่ยวกับการรำโนรา
 - ข. ชนิดของโนราโรงครู ง. ขั้นตอนการจัดพิธีกรรม
14. หัวหน้าคณะ ปลัดหน้าที่อะไรในคณะ โนราโรงครู
- ก. ราชครู
 - ข. ครูโนรา
 - ค. พ่อครู
 - ง. นายหัว
15. คณะ โนราในการประกอบพิธีกรรม โนราโรงครูมีลูกคู่ในการแสดงเท่าไร
- ก. 10 – 12 คน
 - ข. 40 – 50 คน
 - ค. 5 – 6 คน
 - ง. 15 – 20 คน
16. โรงพิธีหรือโรงครูมีลักษณะและรูปแบบการสร้างอย่างไร
- ก. สร้างเป็นรูปปีสีเหลี่ยมผืนผ้าขนาดกว้าง 9 ศอก ยาว 11 ศอก มี 8 เสา ไม่ยกพื้น
 - ข. สร้างเป็นรูปสามเหลี่ยม
 - ค. สร้างเป็นวงกลม
 - ง. สร้างเป็นรูปครึ่งวงกลม

17. เครื่องบูชาประกอบพิธีแบ่งออกเป็นกี่ส่วน

- ก. 1 ส่วน
- ข. 2 ส่วน
- ค. 3 ส่วน
- ง. 5 ส่วน

18. เครื่องดั่นศรีในการประกอบพิธีกรรมในราโรงครุประกอบด้วยอะไรบ้าง

- ก. ทับ 1 คู่ กลอง 1 ใบ ปี 1 เลา โหนง 1 คู่ ฉิ่ง 1 คู่ ไม้เตระ
- ข. ทับ 4 คู่
- ค. ปี 1 เลา
- ง. ฉิ่ง 1 คู่

19. บทประกอบท่ารำ หมายถึง อะไร

ก. บทภาคครู	ข. บทเชินครูในรา
ค. บทภาคหน้าฉาก	ง. บทร้องกลอนของ ในราที่มีท่ารำประกอบ

20. ข้อใดคือลักษณะความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมในราโรงครุ

- ก. ความเชื่อเรื่องการตัดจูก
- ข. ชนิดของในราโรงครุ
- ค. ความเป็นมาของในราโรงครุ
- ง. องค์ประกอบของในราโรงครุ

21. ความเชื่อเรื่อง ไサイศาสตร์ ในพิธีกรรมในราโรงครุ มีความเชื่อตามข้อใด

- ก. เชื่อเรื่องอำนาจเร้นลับของในราใหญ่ในขณะทำพิธีในราโรงครุ
- ข. ต้องการให้เด็กคนนั้นรำในรา
- ค. จะต้องทำพิธีสอดกำไลหรือสอดไหมร
- ง. ตายายในราจะต้องแก้บนด้วยหัวใจ

22. ความเชื่อเรื่องแก้บนในพิธีกรรมในราโรงครุ มีความเชื่อตามข้อใด

- ก. มีคาดอาคมแก่กล้าจะเป็นลิริมิงคลแก่เด็ก
- ข. จะต้องทำพิธีสอดกำไลหรือสอดไหมร
- ค. จะทำให้ตนเองได้รับความช่วยเหลือในสิ่งที่ปรารถนา
- ง. ตายายในราจะต้องแก้บนด้วยหัวใจ

23. ความเชื่อเรื่องการตัดจูกในพิธีกรรม โนรา โรงครูมีความเชื่อตามข้อใด

 - ก. มีความรู้ว่าตัดจูกจะเป็นสิ่งมงคลแก่เด็ก
 - ข. จะต้องทำพิธีสอดคำไถหรือสอดไหมร
 - ค. จะทำให้คน勇งได้รับความช่วยเหลือในสิ่งที่ปรารถนา
 - ง. เชื่อว่าพิธีกรรม โนรา โรงครูบังคลาดและศักดิ์สิทธิ์

24. ความเชื่อเรื่องการเหยียบเสนในพิธีกรรม โนรา โรงครูมีความเชื่อตามข้อใด

 - ก. เชื่อว่าเสนเกิดจากการกระทำการของผีเจ้าเสน
 - ข. จะต้องทำพิธีสอดคำไถหรือสอดไหมร
 - ค. จะทำให้คน勇งได้รับความช่วยเหลือในสิ่งที่ปรารถนา
 - ง. เชื่อว่าพิธีกรรม โนรา โรงครูบังคลาดและศักดิ์สิทธิ์

25. ความเชื่อเรื่องการตัดผมผีช่อในพิธีกรรม โนรา โรงครูมีความเชื่อตามข้อใด

 - ก. เชื่อว่าเสนเกิดจากการกระทำการของผีเจ้าเสน
 - ข. เชื่อว่าผมผีช่อที่จับกันเป็นกระซุกหรือเหมือนผูกมัดไว้ตั้งแต่กำเนิด
 - ค. จะทำให้คน勇งได้รับความช่วยเหลือในสิ่งที่ปรารถนา
 - ง. เชื่อว่าพิธีกรรม โนรา โรงครูบังคลาดและศักดิ์สิทธิ์

26. ความเชื่อเรื่องการรำดีบหัวใจในพิธีกรรม โนรา โรงครูมีความเชื่อตามข้อใด

 - ก. เชื่อว่าเสนเกิดจากการกระทำการของผีเจ้าเสน
 - ข. เชื่อว่าผมผีช่อที่จับกันเป็นกระซุกหรือเหมือนผูกมัดไว้ตั้งแต่กำเนิด
 - ค. โดยใช้หัวใจหรือเนื้อความที่ม่าแล้วเป็นเครื่องเช่นไหว
 - ง. เชื่อว่าพิธีกรรม โนรา โรงครูบังคลาดและศักดิ์สิทธิ์

27. ความเชื่อเรื่องการรำสอดเครื่องสอดคำไถในพิธีกรรม โนรา โรงครูมีความเชื่อตามข้อใด

 - ก. ได้รับการยอมรับในการเป็นโนราจากครู โนรา
 - ข. เชื่อว่าผมผีช่อที่จับกันเป็นกระซุกหรือเหมือนผูกมัดไว้ตั้งแต่กำเนิด
 - ค. โดยใช้หัวใจหรือเนื้อความที่ม่าแล้วเป็นเครื่องเช่นไหว
 - ง. เชื่อว่าพิธีกรรม โนรา โรงครูบังคลาดและศักดิ์สิทธิ์

28. ความเชื่อเรื่องการรำสอดเครื่องสอดคำไถในพิธีกรรม โนรา โรงครูมีความเชื่อตามข้อใด

 - ก. ได้รับการยอมรับในการเป็นโนราจากครู โนรา
 - ข. เชื่อว่าผมผีช่อที่จับกันเป็นกระซุกหรือเหมือนผูกมัดไว้ตั้งแต่กำเนิด
 - ค. โดยใช้หัวใจหรือเนื้อความที่ม่าแล้วเป็นเครื่องเช่นไหว
 - ง. เชื่อว่าพิธีกรรม โนรา โรงครูบังคลาดและศักดิ์สิทธิ์

29. ความเชื่อเรื่องการรักษาอาการป่วยไข้ในพิธีกรรมโนราโรงครูมีความเชื่อตามข้อใด

- ก. เชื่อว่าครุฑอมและพิธีกรรมโนราโรงครูสามารถรักษาอาการป่วยไข้
- ข. เชื่อว่าผู้ที่ชั่วกันเป็นกระจุกหรือเหมือนผูกมัดไว้ตั้งแต่กำเนิด
- ค. โดยใช้หัวใจหรือเนื้อความที่มีแต่เด็กเป็นเครื่องเช่นไห้
- ง. เชื่อว่าพิธีกรรมโนราโรงครูลังและศักดิ์สิทธิ์

30. ขั้นตอนการจัดพิธีกรรมโนราโรงครูใหญ่จะต้องการทำกันเท่าไร

- ก. 8 วัน
- ข. 9 วัน
- ค. 10 วัน
- ง. 3 วัน

31. รากล้องทรงสోยู่ในขั้นตอนใดของพิธีกรรมโนราโรงครู

- ก. พิธีกรรมในวันเข้าโวง
- ข. การขอที่
- ค. ตั้งเครื่องบูชา
- ง. วันส่งครู

32. รำแท่งเข็จทำกันในพิธีกรรมโนราโรงครูแบบใด

- ก. พิธีโรงครูใหญ่
- ข. พิธีโรงครูเล็ก
- ค. การแสดงโนราโวงเดียว
- ง. การแสดงโนราประชันโวง

33. ครั้นเวลาเย็นหรือยามค่ำที่ชาวบ้านปักษาเรียกว่า “เวลาตกชุมชน” คนโนราโรงครูจะประกอบพิธีกรรมใดเป็นอันดับแรก

- ก. ชุมนุมเทวดา
- ข. พิธีซัดหมาก
- ค. จุดเทียนเครื่องสังเวย
- ง. หัวหน้าคนจะเป็นผู้นำเข้าโวงพร้อมกับบริกรรมคาดาว่า “อ่อนอ ออฟ่อ ออแม่ อ้ออา อ้อเอ เวียนแระห้องโวง

34. โนราบางคนจะเมื่อกล่าวบทกาศครุจบนแล้ว โนราใหญ่จะร้องบทต่อไปคือบทอะไร

- ก. บทพระสุชน-นางมโนราห์
- ข. พระรถ-เมรี
- ค. บทนาลีหน้าศาล
- ง. บทการรำกล้องทรงส์

35. โనราจะจับบทตั้งเมื่อในวันใด

- ก. วันพฤหัสบดี
- ข. วันพุธ
- ค. วันจันทร์
- ง. วันศุกร์

36. ครูหมอนโนรามายถึงข้อใด

- ก. ครูต้นโนราและบรรพนธุรุณโนราที่ล่วงลับไปแล้ว
- ข. บุคคลที่บรรพนธุรุณเป็นโนรา
- ค. บทร้องกลอนประกอบทำรำในพิธีกรรมโนราโรงครู
- ง. คำบนบาน

37. สอบราดหมายถึงข้อใด

- ก. ครูต้นโนราและบรรพนธุรุณโนราที่ล่วงลับไปแล้ว
- ข. บุคคลที่บรรพนธุรุณเป็นโนรา
- ค. บทร้องกลอนประกอบทำรำในพิธีกรรมโนราโรงครู
- ง. ภาชนะสำหรับใส่เครื่องบูชา

38. บทนาลีหน้าศาลหมายถึงข้อใด

- ก. บทร้องกลอนเพื่อบอกเล่าดำเนนานโนรา
- ข. บุคคลที่บรรพนธุรุณเป็นโนรา
- ค. บทร้องกลอนประกอบทำรำในพิธีกรรมโนราโรงครู
- ง. ภาชนะสำหรับใส่เครื่องบูชา

39. อุดรบัญชาหมายถึงข้อใด

- ก. บทร้องกลอนเพื่อบอกเล่าดำเนนานโนรา
- ข. เมืองอุดรปัญญาในชาดก เรื่อง พระสุชน-օนางมโนราห์
- ค. บทร้องกลอนประกอบทำรำในพิธีกรรมโนราโรงครู
- ง. ภาชนะสำหรับใส่เครื่องบูชา

40. ผีแขชหมายถึงข้อใด

- ก. บทร้องกลอนเพื่อบอกเล่าดำเนนานโนรา
- ข. เมืองอุดรปัญญาในชาดก เรื่อง พระสุชน-օนางมโนราห์
- ค. บทร้องกลอนประกอบทำรำในพิธีกรรมโนราโรงครู
- ง. ผีจำพวกหนึ่งบางที่เรียกว่า ผีโไอกระแซง

41. ทวดเก้าะหมายถึงข้อใด

- ก. ทวดศักดิ์สิทธิ์ประจำหมู่บ้านเช่นเดียวกับทวดฯ ทวดเสือ
- ข. เมืองอุครปัญจายาในชาดก เรื่อง พระสุชัน-อนางมโนราห์
- ค. บทร้องกลอนประกอบทำรำในพิธีกรรมโนราโรงครู
- ง. ผีจำกหานั่งบางที่เรียกว่า ผีโიกระแซ

42. กاشครู หรือ ไห้วครูเป็นพิธีกรรมโนราโรงครูหลังจากขึ้นตอนใด

- ก. โใหม่โรง
- ข. สารเสริญคุณครู
- ค. สารเสริญคุณมารดา
- ง. รำดาวย

43. สารเสริญคุณมารดาเป็นกลอนในขึ้นตอนใดของพิธีกรรมโนราโรงครู

- ก. หลังจากโใหม่โรง
- ข. ก่อนสารเสริญคุณครู
- ค. หลังจากเพลงทับ
- ง. ก่อนเพลงทับ

44. ครูอุขครูสอน

เสด็จ่องกรต่อไป

ครูสอนให้โภกผ้า

สอนข้าให้ทรงกำมีໄล

เป็นกลอนในการประกอบทำรำแบบใดในพิธีกรรมโนราโรงครู

- ก. รำท่าครูสอน
- ข. ท่าประตอน
- ค. ท่าสอนรำ
- ง. รายหน้าแตระ

45. สอนเอี้ยสสอนรำ

ครูสอนให้ขารำเที่ยมบ่า

ปลดปลงลงมา

ครูข้าให้รำเที่ยมพก

เป็นกลอนในการประกอบทำรำแบบใดในพิธีกรรมโนราโรงครู

- ก. รำท่าครูสอน
- ข. ท่าประตอน
- ค. ท่าสอนรำ
- ง. รายหน้าแตระ

46. ตั้งต้นให้เป็นประณม ถ้ามาพระพรหมสีหน้า
รำท่าสอดสร้อย ห้อยเป็นพวงมาล่า^๑
เป็นกลอนในการประกอบทำรำแบบไดในพิธีกรรมโนราโกรุงครู

ก. รำท่าครูสอน

ข. ท่าประณม

ค. ท่าสอนรำ

ง. รายหน้าแตระ

**เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร
เรื่อง พิชีกรรมโนราโรงครุ**

ข้อที่	เฉลย	ข้อที่	เฉลย	ข้อที่	เฉลย
1	ก	20	ก	39	ง
2	ข	21	ก	40	ก
3	ง	22	ค	41	ข
4	ก	23	ง	42	ก
5	ง	24	ก	43	ค
6	ง	25	ข	44	ก
7	ง	26	ค	45	ค
8	ข	27	ก	46	ข
9	ก	28	ก		
10	ข	29	ง		
11	ก	30	ง		
12	ก	31	ก		
13	ค	32	ง		
14	ก	33	ค		
15	ก	34	ก		
16	ก	35	ก		
17	ค	36	ง		
18	ก	37	ก		
19	ง	38	ข		

แบบวัดเจตคติทางการเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิธีกรรมโโนราໂຮງຄຽງ

แบบวัดเจตคติทางการเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิธีกรรม โนราโกรงครู

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคติทางการเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิธีกรรม โนราโกรงครูบันนี้ ต้องการทราบความคิดเห็น เกี่ยวกับลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกทางการเรียน
2. คำตอบในแบบวัดนี้ไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด และไม่มีผลต่อผลการเรียนของนักเรียน เพราะเป็นความคิดเห็นเฉพาะตัว ซึ่งไม่จำเป็นต้องตรงกับคำตอบของผู้อื่น
3. แบบวัดนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวกับคุณลักษณะเจตคติ จำนวน 20 ข้อ
4. วิธีตอบคำถามในแบบวัดเจตคติ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ถูก ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นหรือตรงกับความเป็นจริงของพฤติกรรมของนักเรียนมากที่สุด โดยแต่ละข้อให้นักเรียนทำเครื่องหมายเพียงช่องเดียว

ระดับความคิดเห็นมี 5 ระดับซึ่งมีความหมายดังนี้

5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
4 เห็นด้วย	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก
3 ไม่แน่ใจ	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนปานกลาง
2 ไม่เห็นด้วย	หมายถึง ข้อความนั้นเกือบจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน
1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนเลย

แบบวัดเจตคติต่อการเรียนพิชีกรรมโนราໂຮງຄຽງ

ประเด็นของเจตคติ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
เนื้อหา	1. พิชีกรรม โนราໂຮງຄຽງ เป็นเนื้อหาที่นักเรียนควรรู้					
	2. นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
	3. เนื้อหาเพียงพอ กับความต้องการของท่าน					
	4. เนื้อหาหากเกินไป					
สื่อการเรียนการสอน /แหล่งการเรียนรู้	5. สื่อการเรียนรู้ที่หน้าสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนสนใจไปรู้					
	6. นักเรียนเชื่อว่าสื่อที่ใช้สอนทำให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น					
	7. นักเรียนได้รับความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ มีหลากหลาย					
กระบวนการจัดกิจกรรม	8. นักเรียนชอบกิจกรรมการเรียนการสอนครั้งนี้					
	9. นักเรียนพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิชีกรรม โนราໂຮງຄຽງ					
	10. กิจกรรมการเรียนบางกิจกรรมยากเกินไป					
	11. กิจกรรมการเรียนไม่ส่งเสริม กิจกรรมเสริมหลักสูตร เรื่อง พิชีกรรม โนราໂຮງຄຽງ					
การวัดผล /ประเมินผล	12. นักเรียนชอบการให้คะแนนในกิจกรรมนี้					
	13. นักเรียนคิดว่า การให้คะแนนความคิดเห็น 5 ระดับ มีความยุติธรรม					

แบบวัดเจตคติต่อการเรียนพิธีกรรมโนราโรงครุ (ต่อ)

ประเด็นของเจตคติ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การวัดผล ประเมินผล	14. ต้องการให้ครูผู้สอนใช้วิธีการให้คะแนน แบบ 5 ระดับ แบบนี้อีก					
	15. ข้อสอบยากเกินไป					

ภาพที่ 1 การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ภาพที่ 2 คณะลูกศิษย์โภรา

ภาพที่ 3 ครูให้คำแนะนำนักเรียนในการรำโนรา

ภาพที่ 4 นักเรียนฝึกในการรำโนรา

ภาพที่ 5 รำท่าสอดสอยมาลา

ภาพที่ 6 รำท่าเดินวง

ภาพที่ 7 รำท่าเขาคaway

ภาพที่ 8 รำท่าพระจันทร์ทรงกรด

ภาพที่ 9 รำ 12 นาท

ภาพที่ 10 รำท่านก胥กเต่า

ภาพที่ 11 เกิดข้าวเกิดของ

ภาพที่ 12 รำท่ากระต่ายชนจันทร์